

Europos
Komisija

[2015 M. VASARA ▶ NR. 53]

panorama

inforegio

▶ Skaitmeninė Europa

Sanglaudos politika investuoja
į internetu besinaudojančią
visuomenę

▶ Švenčiant 25-ąjį Interreg jubiliejų

▶ Inicijuota energetikos srities
pažangiosios specializacijos platforma

▶ OPEN DAYS 2015: Investavimo
ir augimo partneriai

▶ Ekonominis vertinimas padeda
tinkamai nukreipti ES fondų lėšas

Regioninės
ir miestų
politikos

► REDAKCIJOS SKILTIS 3

Corina Crețu, už regioninę politiką atsakinga Europos Komisijos narė

TEMA

► SANGLAUDOS POLITIKAI TENKA PAGRINDINIS VAIDMUO ĮGYVENDINANT EUROPOS BENDRĄJĄ SKAITMENINĘ RINKĄ 4-7

INTERVIU

► ŠVEDIJA – AUKŠTUTINIS NORLANDAS: RETAI APGYVENDINTAS, TAČIAU INOVATYVUS REGIONAS 8-9

Erik Bergqvist, Vesterboteno regioninės tarybos pirmininkas

► HISPANIJA – GALISIJOS DĖMESYS NUO KONVERGENCIJOS KRYPSTA PRIE KONKURENCINGUMO 10-11

Alberto Núñez Feijóo, regiono prezidentas

► SANGLAUDOS POLITIKOS FINANSAVIMO VERTINIMAS – KĄ MUMS GALI PASAKYTI ŠIANDIENOS EKONOMISTAI 12-13

► SAVO ŽODŽIAIS 14-18

Suinteresuotųjų subjektų požiūriai į 2014–2020 m. sanglaudos politiką

► EIB PASIRYŽĘS REMTI ES REGIONINĘ PLĖTRĄ 19

► INTERREG SUKANKA 25-ERI – PANORAMA ŠVENČIA SVARBIAUSIUS INTERREG PASIEKIMUS 20-27

► NAUJIENOS GLAUSTAI 28-29

► OPEN DAYS 30-31

► ŽEMĖLAPIAI 32-33

ES ir JAV žmogaus socialinės raidos indeksas

► INICIJUOTA ENERGETIKOS SRITIES PAŽANGIOSIOS SPECIALIZACIJOS PLATFORMA 34-35

► PROJEKTAI 36-39

Projektų Belgijoje, Prancūzijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje pavyzdžiai

► DARBOTVARKĖ 40

►4

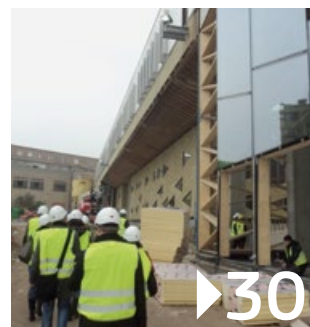
Viršelis: Kambrijoje, JK, įdiegtas ypač spartus plačiajuostis ryšys. Projektui vadovavo BT ir JK vyriausybė, paramą suteikė ERPF.

►10

►20

►30

►34

Nuotraukos (puslapiai):

Viršelis, 2 p.: © BT Grupė

3, 28, 30-31, 35 p.: © Europos Komisija

4, 5, 6 p.: © „Shutterstock“

8 p.: © Vesterboteno regionas

10 p.: © Galisijos chunta

11 p.: © „Biofabri“

14-17 p. Nyderlandai © Limburgo provincija; Airija © Pietų regioninė

asamblėja; Vengrija © Ministro pirmininko kabinetas;

Austrija © Žemutinės Austrijos žemė; Prancūzija © Emmanuel Pain;

Italija © Lombardijos regionas

19 p.: © EIB

21 psl.: © Alexandra Weckwerth

22 psl.: 1 © Dejan Ristovski; 2 © Toms Kalniņš, Latvijos Respublikos

Prezidento kancleris; 3 © URBACT

25 p.: 4 © „Designlab“/iS „Etcetera Design“; 5 © Vengrijos ir Kroatijos

tarpvalstybinio bendradarbiavimo programa; 6 © ESPON

24 p.: 7 © AECT-Cerdanyos lignoninė/GECT-Hôpital de Cerdagne;

8 © „Shutterstock“; 9 © Rick Keus

25 p.: 10 © IPA Tarpvalstybinio bendradarbiavimo programa;

11 © „Thinkstock“/Ivan Ekushenko; 12 © „Flood-wise“

26 p.: 13 © Innofinanz-Steiermärkische Forschungs- und

Entwicklungsförderungsges m.b.H.; 14 © „Ndoelindoel“;

15 © „Thinkstock“

27 p.: © Europos Parlamentas

30 psl.: © ADT-ATO („Reporters“)

34 p.: iliustracija pateikė „Wave Hub Ltd.“

36-39 p.: © IBGE; © „STELIA Aerospace“/Cyrille Struy;

© „Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.“/Dariusz Krzosek;

© „Superfast Cymru“/Johnnie Pakington

Šis žurnalas išspausdintas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis ant perdirbto popieriaus. Internete jį galima skaityti 22 kalba adresu:

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/information/publications/panorama-magazine/

Šio leidimo turinys buvo baigtas rengti 2015 m. birželio mėn.

TEISINIS PRANEŠIMAS

Nei Europos Komisija, nei joks kitas jos vardu veikiantis asmuo negali būti laikomas atsakingu nei už šio leidinio informacijos panaudojimą, nei už klaidas, kurių galėjo likti nepaisant kruopštaus ruošimo ir tikrinimo. Šis leidinys nebūtinai atspindi Europos Komisijos požiūrį ar nuomonę.

ISSN 1725-8227

© Europos Sąjunga, 2015 m.

Leidžiama atgaminti, jei nurodomas šaltinis.

Naudoti ir atgaminti medžiaga, kurios autorių teisės priklauso trečiajai šaliai, galima tik turint autorių teisių turėtojo leidimą.

▶ REDAKCIJOS SKILTIS

Corina Crețu
*Europos Komisijos narė,
 atsakinga už regioninę politiką*

Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija gali paskatinti ekonomikos augimą ir per metus sukurti 3,8 mln., naujų darbo vietų. Pagrindinė atsakomybė už šios strategijos įgyvendinimą tenka Europos struktūriniais ir investicijų fondams.

2014–2020 m. laikotarpiu ERPF ir Sanglaudos fondas investicijoms į svarbiausias bendrosios skaitmeninės rinkos dalis skirs daugiau kaip 20 mlrd. eurų. Šiame žurnalo „Panorama“ leidime atskleidžiama, kaip sanglaudos politika gali padėti pasiekti šios vizijos.

Siekiant Europos augimo ir plėtros, gyvybiškai svarbu visuomenei suteikti galimybę aktyviai naudotis internetu. Investicijos į paslaugas ir infrastruktūrą visos Europos piliečiams suteiks internetinę prieigą prie e. valdžios, e. įtraukties, e. kultūros, e. sveikatos ir e. teisingumo.

Šios investicijos yra esminė visa apimančių Komisijos planų sukurti bendrąją skaitmeninę rinką dalis. Tačiau, siekdamas gauti finansavimą, valstybės narės turės pateikti pasiūlymus, atitinkančius tvirtai suformuotą ir tikslingą politikos strategiją.

Svarbu, kad IRT investicijos būtų visiškai koordinuojamos regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis. Siekdama pagerinti valstybių narių strateginį pajėgumą ir paskatinti jas dalytis geriausia praktika, Komisija skyrė didelę finansinę paramą kai kurioms nacionalinėms skaitmeninės ekonomikos augimo strategijoms sukurti.

25 Interreg metai

Šiais metais švenčiame Europos teritorinio bendradarbiavimo 25 metų jubiliejų. Per visus šiuos metus Interreg buvo vertinama

ypač palankiai. Programa rėmė regionų ir miestų bendradarbiavimo pastangas suburti žmones ir išplėtoti bendrai taikomus visiems aktualių problemų sprendimus inovacijų diegimo, sveikatos, infrastruktūros, švietimo, mokymo ir energetikos srityse. Šiame leidime pateikiame kelis tokių iniciatyvų pavyzdžius. Jie atspindi, kad Interreg neabejotinai tapo svarbiu, kertiniu Europos sanglaudos politikos akmeniu.

Jau sudaryta šio jubiliejaus paminėjimui skirtų renginių programa. Šventės finalas – konferencija „25 Interreg metai“, rugsėjo 15–16 d. vyksianti Esch-Belval, Liuksemburge. Šis laikas bus skirtas švęsti pastarojo ketvirčio amžiaus pasiekimus. Sykiu tai gera proga apsvarstyti „Interreg 2040“ ateities viziją ir surengti trijų mėnesių trukmės viešas konsultacijas, kurių metu bus apžvelgti politikos uždaviniai pasienio regionuose, ten gyvenančių žmonių problemos ir kliūtys, kurias dar liko įveikti.

Tolesnė veiksmų programų pažanga

Stabilios pažangos pasiekta ir tvirtinant valstybių narių ESI fondų veiksmų programas. Jau priimta didžioji dalis pasiūlymų, o likusioms programoms žalia šviesa turėtų užsižiebtį iki 2015 m. pabaigos. Tai leis pradėti investuoti į įvairius pagrindinius ES prioritetus, tokius kaip energetinis saugumas, veiksmai klimato kaitos srityje, skaitmeninė ekonomika, miestų plėtra ir parama MVJ.

▶ SANGLAUDOS POLITIKAI TENKA PAGRINDINIS VAIDMUO ĮGYVENDINANT EUROPOS BENDRAJĄ SKAITMENINĘ RINKĄ

Bendrosios skaitmeninės rinkos plėtra yra naujas pagrindinis Europos Sąjungos, siekiančios stiprinti konkurencingumą ir ekonomikos augimą, prioritetas. Šioje srityje svarbiausią vaidmenį atlieka sanglaudos politika ir Europos struktūriniai ir investicijų (ESI) fondai.

2014–2020 m. laikotarpiu ERPF ir Sanglaudos fondas investicijoms į svarbiausias bendrosios skaitmeninės rinkos dalis skirs daugiau kaip 20 mlrd. eurų.

Esminės investavimo sritys yra infrastruktūra ir skaitmeniniai tinklai – spartusis plačiajuostis ryšys. Jiems bus skirta maždaug trečdalis biudžeto, t. y. apie 6 mlrd. eurų. Iki 10 mlrd. eurų bus investuota į skaitmeninę ekonomiką. Šios lėšos bus skirtos IRT produktų ir paslaugų bei e. prekybos rinkos plėtrai. Dar 2 mlrd. eurų bus skirti tolesnei e. valdžios, e. įtraukties, e. kultūros, e. sveikatos ir e. teisingumo sričių paslaugų plėtrai. Tai paskatins visuomenę aktyviai naudotis internetu.

Šios investicijos yra esminė visa apimančių Komisijos planų sukurti bendrąją skaitmeninę rinką dalis. Bendroji skaitmeninė rinka turi galimybių prie ekonomikos augimo prisidėti sukurdamą papildomą, 250 mlrd. eurų siekiančią vertę.

Finansavimas taip pat galės būti skirtas įgyvendinti su bendrąja skaitmenine rinka susijusias teisėkūros iniciatyvas bei stiprinti valstybių narių administracinius gebėjimus taikyti šiuos teisės aktus.

ESI fondai taip pat padės pritraukti tolesnį nacionalinį viešąjį finansavimą ir lėšas iš privačių šaltinių, padidinsiančias teigiamą bendrosios skaitmeninės rinkos poveikį visuose regionuose. Šios investicijos turėtų padėti valstybėms narėms, įmonėms ir piliečiams kaip galima geriau išnaudoti bendrosios skaitmeninės rinkos siūlomas galimybes.

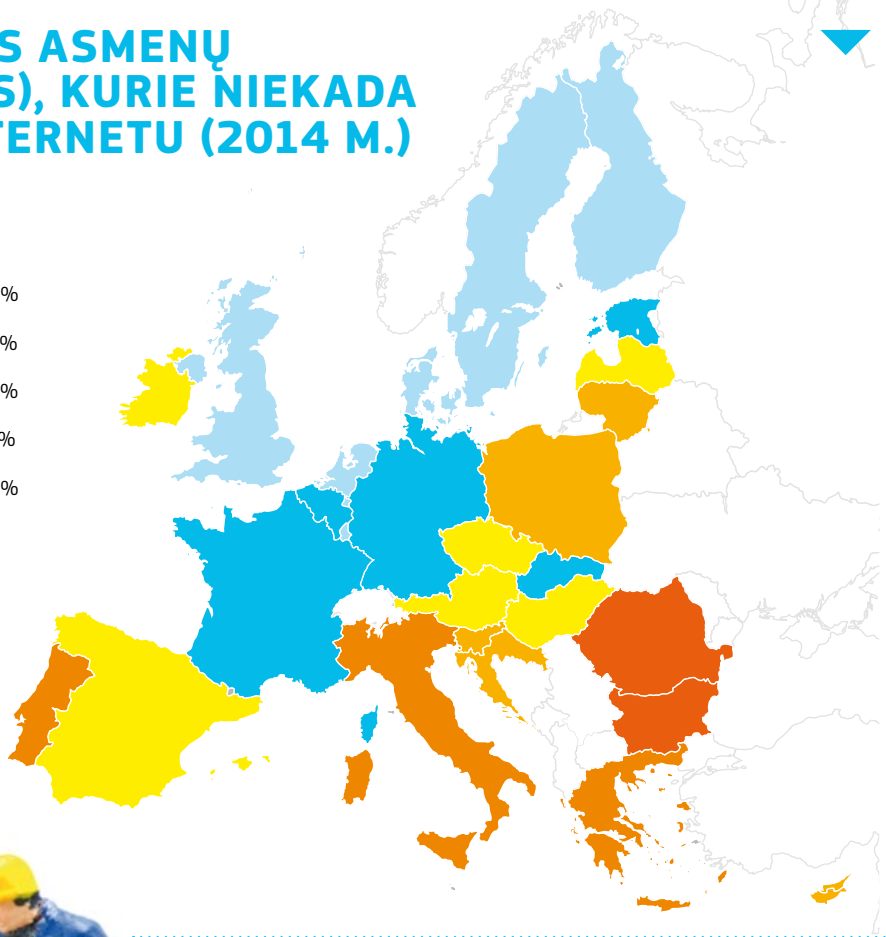
Pažanga plačiajuosčio ryšio plėtros srityje

2007–2013 m. finansavimo laikotarpiu IRT infrastruktūrai buvo skirta daug investicijų: prieiga prie plačiajuosčio ryšio suteikta dar daugiau kaip 5 mln. žmonių. Paramą taip pat gavo daugiau kaip 20 000 IRT projektų.

PROCENTINĖ DALIS ASMENŲ (16-74 M. AMŽIAUS), KURIE NIEKADA NESINAUDOJO INTERNETU (2014 M.)

DK	2,62%	AT	15,1%	PT	30,5%
LU	4,05%	CZ	15,7%	IT	31,5%
NL	4,95%	IE	16,3%	EL	32,9%
FI	5,52%	LV	20,6%	BG	37,1%
UK	5,53%	ES	21,4%	RO	38,6%
SE	5,5%	HU	21,5%		
DE	11%	SL	24,1%		
FR	12,1%	LT	25%		
EE	12,4%	HR	27,7%		
BE	12,9%	CY	28%		
SK	14,6%	PL	28,1%		

Šaltinis: Eurostatas, Bendrijos tyrimas dėl IRT naudojimo

Didžioji dalis sparčiojo plačiajuosčio ryšio išlaidų yra susijusios su esamos „pasyviosios“ infrastruktūros naudojimu, trukdžiais statybų inžinerijos koordinavimo srityje, komplikuotomis leidimų gavimo procedūromis ir pan. Siekiant, kad būtų sumažintos sparčiojo plačiajuosčio ryšio tinklų diegimo išlaidos, ateityje kuriant fizines komunalinių paslaugų (pvz., dujų ar elektros) infrastruktūras bus privaloma pasirūpinti galimybe naudoti plačiajuosčio ryšio optinius skaidulinius kabelius. Visi šios srities darbai nuo 2016 m. liepos turės atitikti ES direktyvą 2014/61/ES.

Dėmesys kaimo vietovėms

Investicijos į plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą miestų vietovėse yra gana pelningos, tad joms nereikia viešosios paramos. Todėl ESIF intervencijos sutelktos į kaimo vietoves.

Plačiajuosčio ryšio plėtrą gali finansuoti ERPF ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai. Siekdama, kad finansinė parama būtų išnaudota optimaliai, Komisija rengia koordinavimo mechanizmą.

Projektai privalo būti techniškai įgyvendinami ir nepažeisti konkurencijos taisyklių. Būtina atsižvelgti į ES valstybės pagalbos sistemą. Srityse, kuriose nepakanka rinkos investicijų

ES FINANSUOJAMI PROJEKTAI PADEDA KURTI BENDRĄJĄ SKAITMENINĘ RINKĄ

▶PLAČIAJUOSČIO RYŠIO TINKLAI RAIN projektas, Lietuva

Siekiant 98 proc. kaimo vietovių suteikti greitą ir nuolat veikiančią interneto prieigą, Lietuvoje diegiama plačiajuosčio ryšio sistema. RAIN projekto tikslas – kaimo vietovėse pagerinti prieigą prie plačiajuosčio ryšio tinklo ir iki 2014 m. tokią prieigą suteikti 98 proc. Lietuvos teritorijos. Buvo nutiesta apie 4400 km plačiajuosčio ryšio kabelių, sukurta tinklo infrastruktūra ir 775 rajonų dalių ir savivaldybių jungties taškai. Rezultatas: dabar plačiajuosčio ryšio privalumais gali pasinaudoti 660000 piliečių (20,6 proc. šalies gyventojų), 2000 įmonių ir 9000 viešųjų institucijų. Teritorijose, kur anksčiau interneto paslaugos nebuvo teikiamos, sukūrus tranzitinius (t. y. magistralinius) tinklus sumažėjo investicijų išlaidos ir prieigos barjerai komerciniams operatoriams, tad pastariesiems suteikta paskata išplėsti savo plačiajuosčio ryšio tinklo aprėptį kaimo vietovėse iki paskutinės mylios (angl. last mile). RAIN projektas ryšį suteikia ir daugybei viešųjų institucijų (pvz., 524 viešosioms bibliotekoms), prisidedamas prie geresnio atskirties riziką patiriančių gyventojų skaitmeninio raštingumo.

▶SPARTUS INTERNETO RYŠYS KAIMO VIETOVĖSE B4RN projektas, JK

Įgyvendinus B4RN projektą Lankšašyre (Jungtinėje Karalystėje), prieigą prie ryšio gavo 20 nedidelių kaimų ir jų apylinkėse įsikūrusių ūkių. Daugiau kaip 2000 žmonių gavo prieigą prie 1 gigabito per sekundę spartos interneto paslaugų vos už 30 svarų sterlingų per mėnesį. Lankšašyras yra septintasis pagal varginumą regionas Šiaurės Europoje. Jame vyrauja kaimo vietovės. Tai tipiška teritorija, galinti gauti naudos iš paprastos prieigos prie plačiajuosčio ryšio. Kaimo vietovės aprūpinusi jungtimis, kurias bus galima naudoti ir ateityje, Europa gali įgauti konkurencinį infrastruktūros pranašumą. Tai suteiktų įvairių ilgalaikių teigiamų poveikių, kaip antai atpigytų ir taptų našesnė ūkininkystė, būtų atkurtas ankstesnis Europos kaimo vietovių gyventojų skaičius skatinant nuotolinį darbą, remiant turizmą ir e. prekybą bei palaiškant kaimo socialinę struktūrą. Spartus interneto ryšys yra prieigos prie e. sveikatos ir e. valdžios paslaugų pagrindas.

▶E. VALDŽIA IR ATVIRIEJI DUOMENYS Atvirųjų duomenų portalas „Gencat“

Katalonijos valdžios portale skelbiama viešojo sektoriaus informacija, siekiant paskatinti jos naudojimą ir pakartotinį naudojimą. Prieinamą informaciją pateikia skirtingos Katalonijos viešosios organizacijos. Ji sugrupuota į duomenų katalogą, kuriame patogiu atlikti paiešką. Duomenys pateikiami įvairiomis formomis. Daugelis jų atitinka standartus, todėl duomenis galima lengvai panaudoti pakartotinai. Šiuo metu portale pateikiama daugiau kaip 1400 duomenų rinkinių iš 15 regioninių viešųjų institucijų ir departamentų (pvz., žemėlapiai, turistinė informacija, socialiniai ir ekonominiai rodikliai, užimtumo pasiūlymai ir kultūriniai renginiai).

▶E. SVEIKATA Sveikatos inovacijų platforma

Vienas iš įspūdingiausių ESIF paramos e. sveikatai pavyzdžių yra Galisijoje įgyvendinta sveikatos inovacijų platforma. Platforma remia projektus, kuriuose plėtojama naujoviška sveikatos priežiūra naudojantis viešųjų inovacijų pirkimų mechanizmais. Platforma taip pat išplėtojo elektroninių medicinos įrašų sistemą IANUS. Ji visiems Galisijos sveikatos centrams, ligoninėms ir vaistinėms suteikia prieigą prie klinikinės informacijos. Sistema iš viso jungia 36000 sveikatos priežiūros specialistų.

į infrastruktūrą, galima apsvarstyti galimybę pasinaudoti valstybės pagalba.

IRT produktai ir e. prekyba

Būsimo finansavimo tikslas – stiprinti IRT taikymą e. valdžios, e. mokymosi, e. įtraukties, e. kultūros ir e. sveikatos srityse. IRT priemonėms taip pat gali būti skiriama parama pagal kitus teminius tikslus. Jos yra įtrauktos ir į daugelį pažangiosios specializacijos strategijų. Plėtodami gerai apgalvotas pažangiosios specializacijos strategijas, regionai gali nustatyti IRT investicijų prioritetus, labiausiai tinkančius jų teritorijai.

Europos struktūriniai ir investicijų fondai turi būti laikomi ne vien finansinės paramos šaltiniu, bet ir politikos įrankiu, padedančiu valdžios institucijoms nustatyti savo strategiją ir planuoti administravimo ir investavimo pastangas.

Strateginiai skaitmeniniai planai

Reformuotos sanglaudos politikos taikomi reikalavimai dėl geresnės išankstinės investicijų analizės (*ex ante* sąlygos) yra puiki paskata geriau apgalvoti investicijų į plačiajuostį ryšį poreikius. Šie reikalavimai paskatino taikyti strategiškesnį, faktais grįstą skaitmeninės srities investicijų metodą.

Finansavimo pasiūlymai turi atitikti gerai apgalvotą, išsamią ir tikslią politikos strategiją, kurią sudarant įvertinami visi nacionaliniai ir (arba) regioniniai išteklių, konkurenciniai pranašumai ir verslo potencialas.

Svarbu, kad IRT investicijos būtų visiškai koordinuojamos regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis. Siekdama sustiprinti silpną daugelio valstybių narių politiką ar pagerinti jų strateginį pajėgumą, paskatinti jas dalytis geriausia praktika, Komisija skyrė didelę finansinę paramą kai kurioms nacionalinėms skaitmeninio augimo strategijoms parengti.

Prioritetų planavimas

Visoje Europoje buvo atliekamas visapusiškas inovacijų prioritetų ir specializacijų strategijų planavimas. Jis grindžiamas dabartinės kartos pažangiajai specializacijai skirtų inovacijų strategijų (RIS3) analize. Šios strategijos yra reformuotos sanglaudos politikos kertinis akmuo. 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu regioniniai veikėjai ir politikos formuotojai, prieš investuodami ERPF lėšas į mokslinius tyrimus ir inovacijas, privalo išplėtoti RIS3.

Šis metodas leidžia viešąjį ir privatų finansavimą nukreipti verslumo atradimo procesų metu nustatomų pažangiosios specializacijos prioritetų link.

Su IRT bus susieta maždaug 15 proc. RIS3 prioritetų. Lenkijos, Italijos, Ispanijos, Graikijos ir Portugalijos regioninėse ir nacionalinėse RIS3 daugiausiai dėmesio skiriama IRT. Vieni populiariausių prioritetų: dideli (atvirųjų) duomenų rinkiniai, pažangieji tinklai ir miestai, IT saugumas, e. sveikata, e. turizmas ir „Pramonė 4.0“.

E. valdžia

Naujojoje ES e. valdžios strategijoje daugiausiai dėmesio bus skiriama skubiems veiksams, kaip antai sąveikai tarp verslo registru, principo „tik vieną kartą“ taikymui ir bendros skaitmeninės prieigos plėtrai.

Principas „tik vieną kartą“ reiškia, kad žmonės ir įmonės informaciją viešosios administravimo institucijoms turėtų pateikti tik vieną kartą. Taip siekiama sumažinti biurokratizmą, kad naudotojams nereikėtų tų pačių duomenų pateikti ir tų pačių formų pildyti kelis kartus.

Reikia skatinti perėjimą prie išbaigtų e. viešųjų pirkimų sistemų ir sąveikių e. parašų, nes šios priemonės suteikia pagrindą patikimai ir skaidriai elektroninei sąveikai, ypač naudingai mažoms inovatyvioms įmonėms ir naujai įsteigtoms įmonėms. Nuo 2018 m. rugsėjo viešųjų pirkimų pasiūlymus reikės pateikti elektroniniu būdu.

2015 m. pabaigoje baigsis dabartinis e. valdžios veiksmų planas. Tai buvo svarbi priemonė, leidusi koordinuoti valstybių narių ir Komisijos darbą modernizuojant viešąjį administravimą. Ji leido daug nuveikti elektroninės atpažinties srityje, įdiegti internetinį asmenų tapatybės nustatymą ir sykiu užtikrinti, kad jų duomenys apdorojami saugiai.

Glaudesnis ryšys tarp e. valdžios paslaugų sumažins biurokratizmo našta ne tik viešojo administravimo institucijoms, bet ir piliečiams bei įmonėms. Skirtingose valstybėse narėse teikiamos e. valdžios paslaugos turi turėti galimybę užmegzti ryšį tarpusavyje, jų negalima plėtoti atskirai. Taip pat svarbu e. valdžios investicijas derinti su viešojo sektoriaus reformomis ir modernizavimu, kad padidėtų naudotojams juntamas efektyvumas bei patogumas ir būtų išvengta vien biurokratizmo suskaitmeninimo.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/newsroom/news/2015/05/cohesion-policy-supports-the-digital-single-market

▶Umeå Hamn – nutiesus elektrifikuotą geležinkelio liniją ir atlikus greitkelio E12 pakeitimus, čia buvo sukurtas susisiekimas su išoriniu uostu. Investicijos sustiprino Umeå logistikos centrą.

▶AUKŠTUTINIS NORLANDAS

RETAI APGYVENDINTAS, TAČIAU INOVATYVUS REGIONAS

Švedijoje esantis Aukštutinis Norlandas yra viena iš retai apgyvendintų Šiaurės Europos vietovių (NSPA). Regionas užima maždaug 10 proc. bendros ES sausumos ploto, tačiau jame gyvena mažiau nei 0,5 proc. visų ES gyventojų. Aukštutinis Norlandas apima Vesterboteno ir Norboteno lėnus bei kelias Laplandijos (istorinės samių tėvynės) dalis. „Panorama“ kalbėjosi su Eriku Bergqvistu, Vesterboteno regioninės tarybos pirmininku.

▶Kaip sekėsi vesti derybas dėl 2014–2020 m. Aukštutinio Norlando veiksmų programos priėmimo? Kuo šios derybos skyrėsi nuo ankstesniųjų?

Aukštutinio Norlando ERPF veiksmų programos plėtojimą ir projektavimą koordinavo Vesterboteno lėnas. Programos turinys paremtas regioninės plėtros strategijomis, kurios buvo neseniai priimtos po išplėstinių konsultacijų vietos, regioniniu

ir nacionaliniu lygmenimis. Jis taip pat atitinka Europos elgesio kodeksą, taikomą partnerystėms ir Europos struktūrinių ir investicijų fondams.

Programos kūrimas ir nacionalinės derybos užtruko iki 2014 m. pavasario. Tuomet Švedijos verslo ir inovacijų ministerija pradėjo dialogą su Europos Komisijos regioninės ir miestų politikos GD. Prie proceso prisidėjo ir regioniniai veiksmų programos kūrėjai.

Derybos buvo intensyvios ir išsamios. Laikėmės griežtų terminų. Išsamiausios diskusijos vyko dėl nedidelių, tačiau ypač svarbių išankstines sąlygas atitinkančių investicijų į plačiajuosčio ryšio ir transporto infrastruktūrą būdų, kurie būtų naudingi regiono žmonėms. Šios diskusijos mus nustebino, nes anksčiau Europos Parlamentas ir Ministrų Taryba buvo išreiškusi paramą tokio tipo investicijoms mūsų regione. Nepaprastai džiaugiamės, kad mūsų pasiūlymai galiausiai buvo įtraukti į veiksmų programą.

Kitaip nei ankstesnėse derybose, programavimo darbas vyko vadovaujantis strategija „Europa 2020“ ir partnerystės principu. Deja, Švedijai atliekant programavimo darbus, numatytosios partnerystės susitarimo funkcijos koordinuoti ir teikti

rekomendacijas veikė silpnai. Susitelkimas ties keliais prioritetais ir rezultatais taip pat buvo naujiena – tačiau teigiama. Vis dėlto Aukštutinis Norlandas būtų pageidavęs kiek didesnio vadovavimo lankstumo, kad būtų galima sėkmingiau spręsti realius regiono poreikius. Būsimoje derybose esame nusiteikę ir toliau vadovautis strategija „Europa 2020“ ir partnerystės principu. Taip pat tikimės, kad pasiruošimui ir tyrimui dėl priėmimo regioniniu lygmeniu bus skirta daugiau laiko.

Aukštutinis Norlandas liko ypač patenkintas nepriekaištingu visus metus trukusiu dialogu ir darbo santykiais su Komisija. Norėtusi, kad bendraujant bei derybų metu daugiau laiko būtų skiriama trišalėms diskusijoms, kuriose dalyvautų ir regioninės veiksmų programos kūrėjai. Mūsų manymu, tai būtų supaprastinę derybų procesą ir leidę mums aiškiau išdėstyti specifines sąlygas, būdingas mūsų retai apgyvendintai teritorijai.

►Kaip sanglaudos politika gali prisidėti prie ekonominės Jūsų regiono plėtros?

Aukštutinis Norlandas yra stiprus, specifinis ir daug žadantis regionas. Įmonės ir akademinės institucijos išnaudoja klimato ir geografinės sąlygas (pvz., šaltas, tamsias žiemas, atstumus, demografinius rodiklius ir retą apgyvendinimą) arba dėl jų imasi sprendimų, leidžiančių kurti inovacijas ir verslą. Regionui būdingi dideli atstumai viduje ir iki išorinių rinkų, tačiau Aukštutinis Norlandas yra turtingas patrauklių gamtos išteklių, tokių kaip mineralai, miškai ir energija. Greta labiau tradicinių verslo klasterių sparčiai auga ir IRT bei kultūros kūrybos pramonė. Šiam procesui reikalinga papildoma parama, kad būtų sukurti nauji, stipresni klasteriai, pasižymintys moderniausiomis Europos inovacijomis.

Sanglaudos politika padės regionui pagerinti šių stiprių sričių konkurencingumą ir užimtumą (pažangioji specializacija). Su parama gausesnėms inovacijoms, įmonėms ir klasteriams, geresniems ryšiams, aktyvesniam skaitmeninių technologijų naudojimui ir tarptautinio verslo bendradarbiavimo plėtrai, Aukštutinis Norlandas gali prisidėti prie tolesnės regiono ir visos Europos plėtros ir patrauklumo didinimo.

►Kokie yra naujojo metodo derinti skirtingus fondus ir finansines priemones privalumai ir trūkumai? Kaip užtikrinte nuoseklumą ir papildomumą?

Aukštutinis Norlandas teigiamai vertina Komisijos ambicijas dėl lėšų koordinavimo. Tai reiškia naujas išteklių optimizavimo galimybes ir sprendimus bei tolygesnę programos srities plėtrą. Kiekvienas projekto veiksmas gali turėti daugiau galios ir poveikio, pritraukti investicijas iš kitų fondų arba kurti galimybę dalyvauti tokiose ES sektoriaus programose kaip „Horizontas 2020“, COSME ir CEF.

Mūsų manymu, sunkumus užtikrinant tinkamą fondų tarpusavio koordinavimą lemia Švedijos programos struktūra: ji pagrįsta vieno fondo ir vienos programos principu, kurį įgyvendina kelios institucijos skirtingose geografinėse teritorijose (NUTS lygmenys); vienu jų veiksmų programos yra regioninės, kitų – nacionalinės su regioniniais planais. Dabartinis lėšų koordinavimo metodas leidžia išvengti sutartinio finansavimo, tačiau nekuria sąveikos tarp skirtingų fondų. Ji suteiktų daugiau vertės. Todėl Aukštutinis Norlandas palaiko iš kelių fondų finansuojamų programų plėtrą.

►Esama bendro poreikio supaprastinti Europos fondų valdymą: kaip konkrečiai Jūsų regionas galėtų padėti siekti šio tikslo?

Įgyvendinant ir valdant Švedijos ESI fondų programas, būtina stiprinti regionų vaidmenį. Daugiau įtakos turėtų turėti institucijos, atsakingos už regioninę plėtrą atitinkamose programos srityse.

Regioniniu lygmeniu svarbu neatidėliotinai padėti finansavimo projektų paraiškų teikėjams rasti „vieną būdą“. Paraiškos turėtų būti paremtos siekiamais rezultatais ir projektų atitiktimi regioniniams, nacionaliniams ir ES tikslams. Šiuo pagrindu projektui galima suteikti visą tinkamą finansavimą.

Paraiškų teikėjams sudėtinga perprasti finansavimo sistemą, jiems dažnai pristinga pajėgumų ir išteklių išplėtoti projekto idėją. Regionai galėtų padėti kurdami platformas ir forumus, skirtus generuoti idėjas, teikti patarimus ir nukreipti paraiškų teikėjus tinkamo finansavimo link, suteikiant paramą proceso metu ir pateikiant paraiškų bei projektų dokumentų sudarymo rekomendacijas. Mes skatiname taisyklių, formų, išlaidų peržiūrų ir t. t. darną.

►Dabar, kai veiksmų programa jau priimta, kokie bus tolesni žingsniai?

Visų pirma reikėtų skatinti naujas projektų idėjas, suteikti prioritetą svarbiausiems projektams ir planuoti bei ruošti kitam programos laikotarpiui. Darbą jau pradėjome – kartu su 13 kitų NSPA regionų inicijavome EBPO tyrimą, kuriuo siekiame išanalizuoti šiaurusių Norvegijos, Švedijos ir Suomijos regionų sąlygas, problemas ir plėtros galimybes bei sudaryti jų planą. Atėjus laikui, mielai pateiksime daugiau informacijos apie EBPO tyrimą.

►DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://regionvasterbotten.se/toppmeny/om-oss/in-english/>

▶ GALISIJOS DĖMESYS NUO KONVERGENCIJOS KRYPSTA PRIE KONKURENCINGUMO

Per pastaruosius 25 metus investuotos sanglaudos politikos lėšos ir patikimas ES fondų valdymas padėjo Galisijai įveikti izoliaciją nuo Ispanijos ir Europos. Alberto Núñez Feijóo, regiono prezidentas, su „Panorama“ kalbėjosi apie Galisijai tenkančius naujojo programavimo laikotarpio iššūkius ir regiono dėmesį tolesnės plėtros tikslams.

▶Kaip sekėsi vesti derybas dėl 2014–2020 m. Galisijos veiksmų programos priėmimo? Kuo šios derybos skyrėsi nuo ankstesniųjų?

Rengiant Galisijos ERPF 2014–2020 m. laikotarpio veiksmų programą, daug dėmesio skirta konsultacijų procesui, kuriame dalyvavo Europos, nacionalinių ir regioninių administravimo institucijų atstovai. Konsultacijose dalyvavo ir socialiniai bei ekonominiai partneriai, taip pat Galisijos pilietinės visuomenės atstovai. Naudodamiesi specialia svetaine ir elektroniniu paštu, jie galėjo prisidėti prie įvairių programos elementų.

Pagrindinis pokytis – sustiprinti strateginį Galisijos ERPF programavimo metodą ir programą aiškiai nukreipti rezultatų link. Veiksmų programos valdymu pirmą kartą rūpinsis tik autonominė bendruomenė. Valstybinės valdžios institucijos bus atsakingos už daugiaregionines veiksmų programas pagal papildomus kriterijus.

Be to, mes prisijungėme prie labiau pažengusių regionų grupės. Saugumo tinklas būtinas, nes jis padės sklandžiai įgyvendinti perėjimą bei palaikys ESI fondų finansinio svorto poveikį, panaudojant bendro finansavimo normas ir teminės koncentracijos struktūras, būdingas pereinamojo laikotarpio ir mažiau išsivysčiusiems regionams.

▶Kaip sanglaudos politika gali prisidėti prie ekonominės Jūsų regiono plėtros?

Sanglaudos politikos investicijos per pastaruosius 25 metus Galisijai padėjo pasiekti konvergenciją su ES. Siekiame ir toliau investuoti į tikslus, kurie labiausiai prisideda prie mūsų regiono plėtros, kad vidutinės trukmės ir ilgalaikis ekonomikos augimas būtų tvarus, grįstas imlumu žinioms ir darbo vietų kūrimo modeliu su didesne pridėtine verte. Taip pat turime imtis ryžtingai spręsti pagrindinę viso žemyno problemą – atkurti demografinę situaciją.

Prieš kelis dešimtmečius didžiausias mūsų iššūkis buvo įveikti izoliaciją nuo Ispanijos ir Europos. Šiandien svarbiausia yra stiprinti konkurencingumą, kaip numatyta strategijoje „Europa 2020“ ir mūsų pažangiosios specializacijos strategijoje.

Naujoji veiksmų programa pradedama labai svarbiu laiku, kai mūsų ekonomika patiria esminius pokyčius. Tuo pat metu vis dar juntamas krizės poveikis, tad reikia kruopščiai nustatyti prioritetinius veiksmus.

Trumpai tariant, turime siekti maksimalaus veiklos efektyvumo ir didžiausio naudojamų programos išteklių poveikio.

▶Kokie yra naujojo metodo derinti skirtingus fondus ir finansines priemones privalumai ir trūkumai? Kaip užtikrinte nuoseklumą ir papildomumą?

Bendras taisyklės sudėjus į vieną visiems ESI fondams taikomą reglamentą, žymiai palengvėjo už planavimą ir programavimą atsakingų institucijų darbas. Šis žingsnis paskatino integruotą lėšų naudojimą, sykiu sustiprindamas visų intervencijų papildomumą, koordinavimą ir nuoseklumą.

Siekdami užtikrinti reikiamą įvairių Galisijoje naudojamų priemonių koordinavimą, 2007–2013 m. laikotarpiu įsteigėme lėšų koordinavimo komitetą. Tai patariamoji ir tarpžinybinė institucija, padedanti geriausiai panaudoti išteklius.

► ERPF parama biofarmacijos įmonės „Biofabri“ naujos probiotikų gamybos laboratorijos įrangai ir infrastruktūrai – pavyzdys, atspindintis Galisijos dėmesį inovatyvioms investicijoms, skirtoms verslo augimui.

Programavimo etapo metu skirtingi ERPF klausimus (IRT, mokslinių tyrimų ir plėtros, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos) sprendžiantys departamentai daug pastangų skyrė koordinavimui, kad užtikrintų įvairių ERPF finansuojamų veiksmų papildomumą.

Remiant MVĮ siūlome taikyti hibridinį modelį, naudoti ir finansines priemones, ir subsidijas. Reikia naudoti priemones, turinčias daugiau įtakos plėtrai, ir rasti būdų stiprinti į augimą orientuotą finansavimą nepriklausomai nuo taikomo įgyvendinimo metodo.

Mūsų veiksmų programa skatina naudoti finansines priemones, ypač inovacijų ir konkurencingumo srityse. Daugiau kaip 50 proc. MVĮ paramai skirtų lėšų bus investuotos taikant negražinamas subsidijas. 2007–2013 m. laikotarpiu pradėjome naudoti JEREMIE priemonę, kuri taps įgyvendinimo modeliu būsimoms naujosios programos finansinėms priemonėms.

Be to, šiuos išteklius papildys veiksmų programos MVĮ iniciatyvos intervencijos. Tikimasi, kad jos visoje Ispanijoje sutels virš 4 mlrd. paskolų.

► **Esama bendro poreikio supaprastinti Europos fondų valdymą: kaip konkrečiai Galisija galėtų padėti siekti šio tikslo?**

2013 m. spalį Regionų komitete pateikiau nuomonę „Rekomendacijos dėl geresnio lėšų panaudojimo“, kurioje regionines ir subregionines institucijas paraginau siekti sumažinti administracinę naštą. Tai daroma įgyvendinant tokias iniciatyvas kaip fiksuoti įkainiai, supaprastintas ataskaitų teikimas ir kontrolė, standartizuotos procedūros arba vieno langelio principas.

Galijoje šiuos valdymo supaprastinimo pasiūlymus pritaikėme sumažindami veiksmų programos įgyvendinime dalyvaujančių

institucijų skaičių ir teikdami pirmenybę toms, kurios turėjo daugiau tiesioginės kompetencijos, susijusios su kiekvienu prioritetu.

Galija pirmoji pradėjo naudoti fiksuotus įkainius investicijų pagrindimui – 2009 m. pristatė fiksuotų įkainių modelį, skirtą švietimo išlaidų finansavimui. Šis metodas patobulino išlaidų pagrindimo sistemą, sumažindamas administravimo užduotims skiriamus žmogiškuosius ir materialinius išteklius bei pagerindamas valdymo procedūrų efektyvumą.

2014–2020 m. laikotarpiu stiprinsime išlaidų supaprastinimo galimybių naudojimą tokiose srityse kaip moksliniai tyrimai ir inovacijos, mažindami administracinę naštą ir susitelkdami į rezultatus. Taip pat darome pažangą siekdami e. valdžios konsolidavimo, atitinkančio e. sanglaudos modelį.

► **Dabar, kai veiksmų programa jau priimta, kokie bus tolesni žingsniai?**

2014–2020 m. laikotarpio Galijos ERPF veiksmų programos patvirtinimas buvo lūžio taškas institucijoms, atsakingoms už tinkamo programos valdymo užtikrinimą. Dabar pagrindinė užduotis yra įgyvendinti patikimą ir efektyvią valdymo ir kontrolės sistemą, suteikiančią pagrindą siekti laukiamų rezultatų ir užtikrinančią, kad ES lėšos būtų skirtos projektams su didesne pridėtine verte.

Kol sukursime visas valdymo struktūras, nuo programavimo laikotarpio pradžios bus praėję beveik dveji metai. Tai dar vienas iššūkis, priversiantis mus labiau stengtis palaikyti tempą.

► **DAUGIAU INFORMACIJOS**
www.xunta.es

▶ SANGLAUDOS POLITIKOS FINANSAVIMO VERTINIMAS

KĄ MUMS GALI PASAKYTI ŠIANDIENOS EKONOMISTAI

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), Sanglaudos fondas ir Europos socialinis fondas (ESF) yra pagrindinės ES lygmens priemonės remti pažangaus, tvaraus ir integruoto augimo strategiją „Europa 2020“. Tačiau kaip reikėtų investuoti šių fondų lėšas, kad jos turėtų daugiausia poveikio ekonomikos augimui ir užimtumui?

Šis klausimas dabar ypač aktualus, nes nacionaliniai biudžetai yra suvaržyti, o trijų fondų skiriamas finansavimas vienam gyventojui 2014–2020 m. laikotarpiu realiais terminais yra maždaug 16 proc. mažesnis nei anksčiau.

2015 m. sausį Komisija draugėn subūrė grupę geriausių mokslininkų, kad šie įvertintų ERPF išteklių naudojimą 2007–2013 m. laikotarpiu.

Susitikimas buvo surengtas norint išgirsti ekonomistų įžvalgas apie tai, kur galimos ES lėšos turėtų būti investuojamos siekiant dvigubo tikslo: ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo.

Susitikimo metu buvo konstatuota, kad ekonomikos teorija nepateikia paprasto paaiškinimo dėl skirtingų šalių ir regionų ekonomikos augimo rodiklių. Esama daug veiksnių ir sąlygų, kurių svarba įvairuoja priklausomai nuo laiko ir vietos. Todėl vienoje teritorijoje sėkmės sulaukusias politikas įgyvendinus kitur, jos gali nesuveikti ir netgi turėti priešingą, iškreiptą poveikį. Tad faktas, kad regionai priklauso tam pačiam lygiui pagal BVP vienam gyventojui rodiklius, dar nereiškia, kad juose turi būti taikomas toks pat politikos derinys.

Siekiant nustatyti tinkamiausią politikos derinį, reikia išsamių žinių apie regiono veiksnius ir sąlygas. Principai „iš apačios į viršų“ dažnai pasirodė esantys veiksmingesni už principus „iš viršaus į apačią“.

Krizės metu sustiprėjo nelygybė ir socialinė atskirtis. Tai kenkia ne tik socialiniai sanglaudai, bet ir ekonomikos augimo perspektyvoms. Daugelyje šalių Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESIF) yra pagrindinis ir vienintelis finansavimo šaltinis šiais problemai spręsti.

Kur ir kaip investuoti

Mokslininkai nagrinėjo, kur reikėtų investuoti lėšas ir kaip pasiekti didžiausią poveikį ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui. Politikos poveikio analizės rezultatai labai smarkiai įvairuoja priklausomai nuo naudojamų duomenų, vertinimo metodų ir nagrinėjamų laikotarpių.

Mūsų supratimas apie regioninės politikos veiksmingumo aplinkybes išties yra ribotas. Iš dalies tai lemia intervencijų poveikio įvertinimų stoka ir problemiškas priešastingumo nustatymas.

Nepaisant to, ir toliau laikomasi nuomonės, kad sanglaudos politika, siekdama kelti ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo lygį, yra teisingame kelyje. Pasiekta bendro sutarimo: politika turėtų ir toliau tęsti vykdomą veiklą, tačiau reikėtų tai daryti geriau – patobulinti visus politikos proceso etapus.

Daugelio regionų atveju reikia pradėti nuo programų projektavimo. Jos turėtų būti pritaikytos specifiniams regionų poreikiams ir aplinkybėms. Tam reikia žinoti ne tik veiksnius, bet ir strateginio valdymo pajėgumus bei gebėti nustatyti plėtros galimybes ir jų įgyvendinimo būdus.

Kelias į sėkmingą politiką – skirtingose vietose atlikti skirtingus dalykus, bet visuomet orientuotis į tikslą nustatant standartus ir įvertinant pažangą.

„Daryti geriau“ reiškia gerinti ir politikos įgyvendinimą – nuo administravimo iki stebėsenos ir vertinimo – stiprinant administracinius gebėjimus.

Daugiausiai paramos reikia skirti bendros vertės grandinės (tiek gamintojų, tiek naudotojų grandies) veikloms ir atidžiai stebėti, kokio tipo priemonę reikėtų pasirinkti.

Komisija turi skatinti politikos įgyvendinimo tobulinimą teikdama paskatas, apdovanodama už veiklos efektyvumą (pvz., per tam tikros formos nenumatytų atvejų fondą) ir skirdama nuobaudas bei atšaukdama finansavimą tais atvejais, kai veiklos efektyvumo rodikliai prasti arba nukrypstama nuo sutartos strategijos.

Kurie regionai galėtų turėti daugiausiai įtakos?

Diskusijoje, kuriuos regionus reikėtų finansuoti siekiant didžiausio poveikio ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui, buvo prieita išvadų, kad koncentruojant investicijas į labiau pažengusius regionus nepasiekta bendrų augimo rodiklių padidėjimo. Pastaruosiu metu pastebėtas dinamiškumas ir darbo vietų kūrimas tarpiniuose ir periferiniuose ES regionuose. Be to, EBPO ataskaitos parodė, kad du trečdaliai pastarųjų metų augimo vyko ne pagrindinėse aglomeracijose.

Investicijų grąža periferijoje yra galimai didesnė nei pagrindiniuose regionuose, kur palyginti nedidelis finansavimas gali turėti didelę įtaką. Paramą koncentruojant į vieno tipo regionus, žymus ekonomikos augimo potencialas gali likti nepanaudotas. Lėšų koncentravimas į nedidelį regionų skaičių taip pat gali būti rizikingesnė strategija.

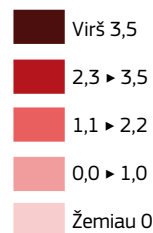
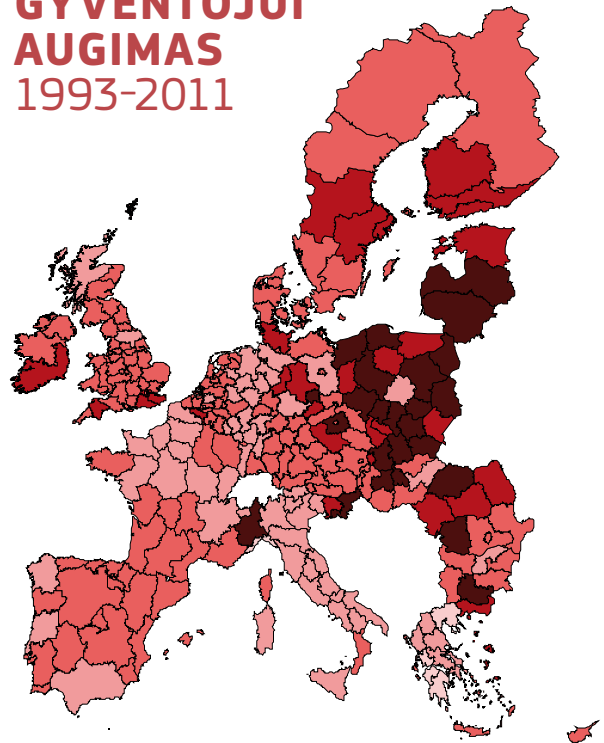
Institucinio ir politikos konteksto svarba

Ekspertų teigimu, valdymas yra svarbus veiksnys ir jį privalu gerinti, siekiant padidinti taikomų politikų efektyvumą. Valdymo kokybę išmatuoti sunku, tačiau iki šiol gauti rezultatai rodo, kad ji yra esminis politikos sėkmės veiksnys.

Tad sanglaudos politikos gerinimas labai susijęs su institucijų tobulinimu. Daugelyje valstybių narių juntamas aiškus poreikis stiprinti pajėgumus visais politikos kūrimo ir įgyvendinimo etapais. Komisija čia gali atlikti svarbų vaidmenį teikdama patarimus ir kurdama paskatas.

Dabartinėmis aplinkybėmis tai galėtų turėti daugiau įtakos nei anksčiau, nes tiek nacionalinės, tiek regioninės institucijos ieškoti būdų atsigaivinti po krizės.

BVP VIENAM GYVENTOJUI AUGIMAS 1993-2011

Šaltinis: Baigiamasis 2007–2013 m. ERPF ir Sanglaudos fondo vertinimas, ataskaitos projektas

Kas toliau?

Seminaro rezultatai bus įtraukti į 2007–2013 m. programavimo laikotarpio baigiamąjį vertinimą, kurį šiuo metu atlieka valstybės narės ir Komisija. Iš viso vertinimas apims 17 skirtingų teminių darbo rinkinių. Daugelio darbo rinkinių atveju rengiami seminarai su valstybėmis narėmis, palengvinantys diskusiją dėl tolesnės regioninės politikos plėtros. Apibendrinamoji ataskaita bus publikuota 2016 m. pavasarį.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/evaluations/ec/2007-2013/

▶ SAVO ŽODŽIAIS

SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ POŽIŪRIAI | 2014–2020 M.
SANGLAUDOS POLITIKĄ

„Panorama“
dėkinga už
jūsų indėlių!

Būkite išgiršti „Savais žodžiais“ – tai žurnalo „Panorama“ skiltis, kurioje savo planais 2014–2020 m. laikotarpiui dalijasi vietos, nacionalinio ir Europos lygmens suinteresuotieji subjektai.

„Panorama“ laukia straipsnių Jūsų kalba, kuriuos galėtų paskelbti būsimuose leidimuose. Susisiekite su mumis dėl tolesnės informacijos apie Jūsų atsiliepimo pateikimo terminus ir rekomendacijas.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ NYDERLANDAI

▶ PIETŲ NYDERLANDŲ
INOVACIJŲ STRATEGIJA
INICIJUOJA
EKONOMINĮ BENDRADARBIAVIMĄ

Regioninis ekonominis bendradarbiavimas Pietų Nyderlanduose įgauna pagreitį. Imtasi pažangiajai specializacijai skirtos inovacijų strategijos (RIS3), ir darbai vyksta greitai. Plėtojant šią regioninę ekonomikos strategiją, vyksta aktyvus bendradarbiavimas, todėl regione kuriami nauji verslo tinklai, žinių institucijos, miestų, provincijų ir įgyvendinimo organizacijos, tokios kaip prekybos rūmai ir regioninės plėtros asociacijos.

Regioninis ekonominis bendradarbiavimas Pietų Nyderlanduose įgauna pagreitį. Imtasi pažangiajai specializacijai skirtos inovacijų strategijos (RIS3), ir darbai vyksta greitai. Plėtojant šią regioninę ekonomikos strategiją, vyksta aktyvus bendradarbiavimas, todėl regione kuriami nauji verslo tinklai, žinių institucijos, miestų, provincijų ir įgyvendinimo organizacijos, tokios kaip prekybos rūmai ir regioninės plėtros asociacijos.

Esama daug gerosios praktikos pavyzdžių. Verslo lyderiai, žinių institucijos ir valdžia susibūrė į regionines „trigubo sraigto“ organizacijas ir aktyviau bei glaudžiau bendradarbiauja kurdamos konkrečių sričių programas (pvz., bioekonomikos, gyvosios gamtos, logistikos ir žemės ūkio maisto produktų). Jų darbotvarkės suderintos, ruošiami tinkami projektai.

RIS3 paskatinti miestai parengė bendrą Pietų Nyderlandų perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos strategiją. RIS3 ir minėtoji plėtra įkvėpė prekybos rūmus ir regioninės plėtros asociacijas suburti jėgas ir palaikyti skaičdrumą Pietų Nyderlandų MVĮ srityje. Organizacijos pateikė bendrą paslaugų koncepciją ir racionalizavo priemonių paketą.

Europos sanglaudos politikos lėšos svarbios regionui, ypač šiais laikais, kai senka valdžios išteklių. Be to, jos paskatina tinkamą bendradarbiavimą, kurio taip reikia ekonomikai. Trys Pietų Nyderlandų provincijos (Šiaurės Brabantas, Limburgas ir Zelandas) turi pakankamai įtakos, kad taptų nepriklausomomis partnerėmis derybose su Briuseliu, Haga, Flandrija ir Šiaurės Reinu-Vestfalija. Pietų Nyderlandai subregioninių ekonominių klasterių nevaržo provincijų ribomis.

Šio reiškinio pro akis nepraleido Nyderlandų vyriausybė. Laimei, ji tokios plėtros nelaiko pavojumi nacionalinei ekonomikos politikai – veikia vertina kaip ją stiprinantį veiksnį. Naudojant RIS3 priemones, net ir svarbiausiuose sektoriuose pasiekta tokių puikių rezultatų, kad nacionalinė vyriausybė yra pasirengusi atitinkamus skatinimo išteklius decentralizuoti ir nukreipti į rajono lygmenį. Šiame procese svarbiausią vaidmenį atliks Pietų Nyderlandai.

RIS3 užtikrina viso proceso vientisumą. Pagal Europos Komisijos rekomendacijas Pietų Nyderlandų regione sudaryta RIS3 tapo puikiu pavyzdžiu.

Turime ambicijų gyvenimą ir darbą Pietų Nyderlanduose paversti dar malonesniu. Todėl žinią apie RIS3 ir Pietų Nyderlandų veiksmų programą „OPZuid“ aktyviai siunčiame visam pasauliui, kiekvienam suprantama kalba. Mums svarbiausia ne tik pasidalyti savo sėkme – visų pirma norime įkvėpti kitus ir pritraukti naujus našius indėlius.

TH. J. F. M. (THEO) BOVENS

2014–2020 m. laikotarpio Pietų Nyderlandų veiksmų programos („OPZuid“) priežiūros komiteto vadovas, Limburgo provincijos valdytojas

▶AIRIJA

▶PIETŲ IR RYTŲ REGIONAS PRIORITETĄ TEIKIA DARBO VIETŲ KŪRIMUI IR MOKSLINIAMS TYRIMAMS

Remiantis gausia patirtimi ir Airijoje bei jos regionuose atliktu programavimu, 2014–2020 m. laikotarpio Pietų ir Rytų regiono veiksmų programa buvo suformuota atsižvelgiant į regiono poreikius ir strategijos „Europa 2020“ aprėptį.

Pagal įvairius prioritetus mūsų partneriai sukūrė schemas, kuriose daugiausiai dėmesio skiriama programos inicijuojamam darbo vietų kūrimui bei, kur aktualu, siekiui stiprinti mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų situaciją regione. Mokslinių tyrimų komercializacija, darbo vietų kūrimas, ryšiai ir miestų plėtra – visa tai jungia bendras aplinkos tvarumo ir lygybės siekis, programos kūrimo pamatas.

Pagal mokslinių tyrimų centrų programą Airijos mokslo fondas finansavo keturių naujų mokslinių tyrimų centrų įkūrimą.

Per penkerius metus tai atsiėjo 120 mln. eurų, dar 79 mln. skyrė pramonės segmentas. Naujieji centrai atitinka šias temines sritis: Dublino ateities tinklai ir ryšiai (CONNECT), skaitmeninės platformos, turinys ir taikomios programos (ADAPT), programinė įranga (LERO) ir žemės mokslais grįsta tvari ekonomikos plėtra (ICRAG). Siekiama išplėtoti pasaulyje pirmaujančius, didelio masto mokslinių tyrimų centrus, atitinkančius 14 prioritetinių mokslinių tyrimų sričių, kurios buvo nustatytos atlikus mokslinių tyrimų prioritetų patikrą. Šie centrai turės didžiulės ekonominės įtakos Airijai ir jos regionams.

„Nacionalinė plačiajuosčio ryšio programa spres didėjančią skaitmeninę atskirtį, būdingą regione esančioms kaimo vietovėms ir retai apgyvendintoms teritorijoms. Tai bus atliekama diegiant spartųjį naujos kartos plačiajuosčių ryšių vietovėse, kuriose iki šiol nebuvo ryšio paslaugų. Taip visiems piliečiams bus užtikrintos vienodos galimybės naudotis prieiga.“

Organizacija „Enterprise Ireland“ per vietos įmonių biurų tinklą (LEO) mikroįmonėms ir toliau teikia tiek finansinę, tiek konsultacijų paramą. Vietos įmonių biurai įrengti vietos valdžios institucijose. Jų siūlomos vieno langelio principu pagrįstos paslaugos skirtos ir naujai įsteigtoms, ir besiplečiančioms įmonėms. Joms teikiama parama, konsultacijos ir mokymai. Nacionalinė plačiajuosčio ryšio programa spres didėjančią skaitmeninę atskirtį, būdingą regione esančioms kaimo vietovėms ir retai apgyvendintoms teritorijoms. Tai bus atliekama diegiant spartųjį naujos kartos plačiajuosčių ryšių vietovėse, kuriose iki šiol nebuvo ryšio paslaugų. Taip visiems piliečiams bus užtikrintos vienodos galimybės naudotis prieiga.

Aplinkos departamentas, bendruomenė ir vietos valdžia visame regione atnaujins socialinius būstus, kad pagerintų jų energijos vartojimo efektyvumą. Miestų valdžios institucijos turės galimybę pasinaudoti finansavimu integruoto tvaraus augimo iniciatyvoms. Tai turėtų sustiprinti miesto vietovių struktūrą ir (arba) paskatinti tvarų judumą miestuose.

DERVILLE BRENNAN

Už mokslinius tyrimus ir ryšius atsakinga pareigūnė, Pietų regioninė asamblėja

VENGRIJA

▶ HAIDŪ BIHARO MEDĖ PLANUOJA TVARIĄ PLĖTRĄ

Vengrija pasiryžo 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu įgyvendinti išsamią plėtros programą ir jai paskirti 60 proc. galimų ES lėšų. Teritorinės ir gyvenviečių plėtros veiksmų programos tikslas yra suteikti finansinę paramą mažiau išsivysčiusiems regionams ir nustatyti bei paskatinti galimas plėtros sritis, kurioms naudojami visų medžių, regionų ir kaimų (įskaitant mažiau palankias vietas) ištekliai.

Gamtos išteklių įvairovė

Haidū Biharas yra viena didžiausių Vengrijos medžių. Tai Didžiosios Šiaurės lygumos dalis, viena iš nepakankamai išsivysčiusių ES vietovių. Gamtos ištekliai turi daug įtakos kelių medės ekonominių sektorių plėtrai. Ekonomiškai svarbiausias sektorius yra žemės ūkio paskirties žemė. Palanki gamtos aplinka leidžia gaminti žemės ūkio produktus, kurie tapo svarbiausiu medės maisto ir lengvosios pramonės plėtros veiksmu. Žemės ūkio produktai yra ypač svarbūs vietos maisto ir atsinaujinančiosios energijos pramonės sritims.

Regionas taip pat turtingas terminių vandenių ir gamtinių zonų. Daugelyje miestų įkurti SPA centrai, o Hajdúszoboszló yra vienas populiariausių sveikatos turizmo centrų ne tik Vengrijoje, bet ir visame pasaulyje. Hortobágy nacionalinis parkas, saugoma teritorija, yra žymiausia Haidū Biharos medės tarptautinio turizmo vieta.

„Kad pavyktų sumažinti visos medės energetinę priklausomybę, reikia plėsti tvariosios energijos naudojimą. Tikslas – sukurti stabilią, ekonomiškai tvarią infrastruktūrą, paremtą atsinaujinančiąja energija ir energijos vartojimo efektyvumu.“

Išteklių skatinimas vykdant plėtrą

Haidū Biharos strateginiai plėtros planai turi būti sutelkti į tradicinių vertybių ir Didžiosios lygumos endeminių lobių išsaugojimą, kad jais džiaugtis galėtų ir ateities kartos. Siekiant šio tikslo, būtina sukurti ekonomikos ir žemės ūkio sistemą, kuri pati savaime užtikrintų stabilumą. Kad pavyktų sumažinti visos medės energetinę priklausomybę, reikia plėsti tvariosios energijos naudojimą. Tikslas – sukurti stabilią, ekonomiškai tvarią infrastruktūrą, paremtą atsinaujinančiąja energija ir energijos vartojimo efektyvumu.

Žmonių dalyvavimas inovacijų plėtroje

Antrasis pagal dydį Vengrijos miestas Debrecenas yra svarbus visai šaliai. Jame įsikūręs nacionalinis oro uostas, miestas išsiskiria verslo inicijuojamomis inovacijomis. Regiono centras Debrecenas didžiuojasi sukūręs vieną iš pažangiausių Vengrijos institucinių struktūrų. Tai Debreceno universitetas, didžiausias darbdavys visoje Haidū Biharos medėje. Ateinančiais metais plėtojant bendrąjį, profesinį ir aukštesniojo lygio švietimą, reikia susitelkti ties ekonomineis aspektais ir skatinti verslo sektorių dalyvauti mokymo procese. Vykdydamas išsamią „Aktyvaus miesto“ programą, Debrecenas siekia tapti regiono inovacijų centru.

Haidū Biharos plėtros tikslas yra siekti aplinkos atžvilgiu tvaraus augimo, piliečiams užtikrinant aukštą gyvenimo kokybę ir gaunant pelno iš gamtos, socialinio ir ekonominio turto.

NÁNDOR CSEPREGHY

Valstybinio sanglaudos politikos komunikacijos sekretoriato atstovas (Ministro pirmininko kabinetas)

▶AUSTRIJA

▶INVESTICIJOS
Į AUGIMĄ IR DARBO
VIETŲ KŪRIMĄ
ŽEMUTINĖJE
AUSTRIJOJE

Pakitusios sąlygos ir ankstesniais finansavimo laikotarpiais sukaupta patirtis turėjo žymios įtakos 2014–2020 m. laikotarpio programos „Investavimas į augimą ir darbo vietų kūrimą“ Žemutinės Austrijos dalies organizavimui ir struktūrai.

Pagrindinės dėmesio sritys

Strategija „Europa 2020“ ir naujieji sanglaudos politikos reglamentai lėmė, kad veiksmų programoje didesnis dėmesys buvo skiriamas mokslinių tyrimų ir plėtros, MVĮ konkurencingumo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sritims. Tai atspindi nuolatinę programų plėtrą nuo 1995 m., kai Austrija prisijungė prie ES. Dviejų pirmųjų laikotarpių (1995–1999 m. ir 2000–2006 m.) programos buvo žymiai labiau diferencijuotos ir nukreiptos į klasikinį tikslą – siekti pusiausvyros. 2007–2013 m. laikotarpio programoje pagrindinis dėmesys nukrypo į Lisabonos strategiją. Ši tendencija dar labiau sustiprėjo dabartiniu programavimo laikotarpiu.

Struktūriniai pokyčiai

Be to, apsvarstyti organizaciniai proceso pokyčiai – jiems daug įtakos turėjo padidėję programos įgyvendinimui taikomi reikalavimai. Dėl federalinės Austrijos struktūros ankstesni struktūrinių fondų laikotarpiai buvo įgyvendinami pagal devynias atskiras regionines programas. Kai kurioms iš jų skirto ERPF finansavimo lygis buvo labai žemas. Tolesnis planuojamų lėšų sumažinimas paskatino atlikti programos struktūros pokyčius. Po ilgų diskusijų tarp devynių regionų nuspręsta kurti bendrą visos Austrijos programą. Austrijos teritorinio planavimo konferencija (ÖROK), anksčiau atlikusi svarbiausią vaidmenį koordinuojant ES regioninės politikos sritį, buvo paskirta vadovaujančiaja institucija. Partnerystės pagrindu prie jos darbo prisidėjo regionai ir Federalinė vyriausybė.

Naujos įgyvendinimo sąlygos

Ties nauja struktūra nesustota. Imtasi tolesnių pastangų vykdyti reformas, tarp jų – reorganizaciją Žemutinėje Austrijoje. Šiuo metu yra tik viena centrinė regioninė finansavimo institucija, atsakinga už ERPF. Tokia struktūra ne tik naudinga potencialiems paramos gavėjams, bet ir suteikia galimybę plėtoti reikiamą praktinę patirtį ir skirti pakankamą kiekį lėšų, užtikrinant tinkamą pusiausvyrą tarp išlaidų ir gaunamos naudos. Organizacinės struktūros pertvarkymas atliekamas sykiu vykdant esminę Žemutinės Austrijos programos plėtrą. Tai turėtų leisti efektyviai apdoroti ir veiksmingai bei kryptingai panaudoti ERPF lėšas, sukuriant pagrindą sėkmingam 2014–2020 m. laikotarpio programos įgyvendinimui.

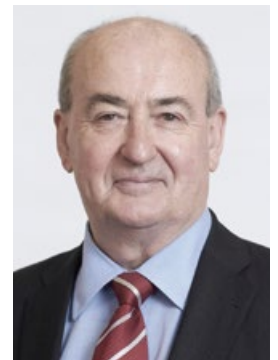
HENRIETTE LEUTHNER

Žemutinės Austrijos regiono valdžios kabinetas

▶PRANCŪZIJA

▶BRETANĖ – ANT
ENERGETIKOS IR
SKAITMENINĖS
SRITIES PERMAINŲ
SLENKSČIO

Bretanė yra pusiasalis vakariename Europos pakraštyje. Tokia geografinė padėtis bretonus visuomet skatino būti pionieriais – jeigu jie svarbių inovacijų srityje nebus pirmieji, naujovės juos pasieks vienus paskutiniųjų. Todėl Bretanė nutarė imtis energetikos ir skaitmeninės srities permainų.

Šiandien Bretanė beveik 90 proc. elektros energijos gauna iš regiono išorės. Tačiau ji turi svarbių gamtos išteklių, 2500 km kranto liniją su potvyniais, bangomis ir vėjais nuo Atlanto vandenyno ir kanalo. Bretanė jau dabar yra atsinaujinančios jūros energijos srities pionierė – 1966 m. čia pastatyta pirmoji potvynių jėgainė. Tad Bretanė turi puikias galimybes tapti vienu svarbiausių šios srities regionų Europoje.

Galimybės milžiniškos: pritvirtintos ir plūduriuojančios vėjo jėgainės jūroje, potvynių energija ir bangų energija.

Skaitmeninės srities iššūkiai glaudžiai susiję su energetikos iššūkiais. Naudojant atsinaujinančiąją energiją, kurios sistema savaime yra decentralizuota, reikės išplėtoti tarpusavyje sujungtus pažangius tinklus. Reikės nuveikti ir daug kitų darbų: šviesolaidinių tinklų revoliuciją galime prilyginti įvykiams prieš daugiau kaip šimtą metų, kai buvo išrasta elektra. Spartusis ryšys suteiks naujų galimybių aktyviai dalyvauti XXI a. ekonomikoje – ypač nemetropolitanėms zonoms.

Bretanės nustatyti prioritetai sutampa su ES prioritetais. Todėl Europos fondai teiks vertingą paramą, padėsiančią siekti šio dvigubo tikslo. Jų skiriamos lėšos leis įgyvendinti specifinius projektus: pvz., išplėtoti Bresto uostą, specialiai skirtą jūros energijos pramonei, arba regione nutiesti šviesolaidinį tinklą. Tad net ir pačiame Bretanės pakraštyje galime išgirsti Europos širdies plakimą.

PIERRICK MASSIOT

Bretanės regioninės tarybos pirmininkas

ITALIJA

▶ NAUJAS PROGRAMAVIMO METODAS LOMBARDIJOJE

Palyginti su ankstesniu laikotarpiu, sudarant 2014–2020 m. ESF ir ERPF regioninės veiksmų programas Lombardijos regione buvo pritaikytas naujas metodas.

Pirmą kartą abiem programoms buvo paskirta viena vadovaujančioji institucija, kuri vykdė projektavimą ir vedė derybas su regioniniais partneriais. Šis sprendimas paskatino fondų, kurių lėšos siekia beveik 2 mlrd. eurų, sinergiją: ypač plėtojant vidinių teritorijų ir tvarios miestų plėtros politikas, kuriose daugiausiai dėmesio skiriama kaimo vietovėms ir labiausiai skurstančioms miestų bendruomenėms.

Tarptautinė krizė lėmė, kad regioninės veiksmų programos buvo sutelktos į inovacijas ir racionalią plėtrą vykdant įmonėms skirtas veiklas, kuriomis siekiama išspręsti kreditų stygiaus problemą ir suteikti paramą moksliniams tyrimams bei plėtrai. Regioninėse veiksmų programose socialinės ir aplinkos inovacijos laikomos regiono ateities pamatu, ypač įgyvendinant žinių stiprinimo veiklas.

Nusprendęs programų įgyvendinimą sustiprinti jų tarpusavio integracija ir bendradarbiavimu, Lombardijos regionas nustatė nuodugnų dalyvavimo ir visuomenės įsitraukimo procesą, kuris užtikrins politikos kryptčių atitiktį poreikiams.

Buvo išplėtotas išsamus dialogas su socialiniais, ekonominiais ir aplinkosaugos srities partneriais: pasitelktos įvairių rūšių priemonės, tokios kaip vieši susitikimai arba internetinės apklausos – abi priemonės buvo arba atviros piliečiams, arba labiau sutelktos į specifinius poreikius (pvz., buvo atlikta apklausa apie inovacijas ir strateginis aplinkos vertinimas).

Galiausiai buvo nustatyta konkreti ESF regioninės veiksmų programos prioritetinė kryptis: prieita išvada, kad viešosios politikos kryptčių sėkmei užtikrinti yra ypač svarbu stiprinti viešojo administravimo gebėjimus, kurie bus reikalingi valdant ES lėšas.

MARIA PIA REDAELLI

Direktorė – ESF ir ERDF 2014–2020 m. laikotarpio vadovaujančioji institucija, Lombardijos regionas

BŪKITE IŠGIRSTI

regio-panorama@ec.europa.eu

▶ EIB PASIRYŽĘS REMTI ES REGIONINĘ PLĖTRĄ

Rocco L. Bubbico, Europos investicijų banko ekonomistas ir buvęs Europos Komisijos regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato politikos analitikas, apsarsto Europos investicijų banko (EIB) ir ES regioninės politikos papildomumo ryšius, ypač investicijų plano Europai kontekste⁽¹⁾.

Europos regioninės politikos ir Europos investicijų banko veiklą saita yra stiprūs, jie neapsiriboja vien operatyviniu bendradarbiavimu, susijusiu su finansinėmis priemonėmis. Lisabonos sutartyje bankas paminėtas 16 kartų, tačiau vos du kartus susietas su politikos tikslais (neskaitant jam skirtų straipsnių). Pirmiausia – vystomasis bendradarbiavimas. Šiai sričiai bankas teikia paramą vykdydamas operacijas už ES ribų. Jos sudaro apie 10 proc. visų EIB skolinamų lėšų. Antrasis atvejis – 175 straipsnis, su kuriuo puikiai susipažinusi regiono bendruomenė. Jame minima, kad bankas kartu su struktūriniais fondais prisideda prie paramos ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai bei padeda jos siekti.

EIB strategija siekiama suderinti skolinimo operacijas ir patariamąjį darbą bei rūpintis, kad vienu metu būtų taikomas EIB ir ES finansavimas, atitinkantis ES nustatytus politinius prioritetus. Tačiau bankas taip pat tiesiogiai dirba su regionais ir komitetais. Kai kurios valstybėse jie yra pagrindiniai viešojo sektoriaus operacijų partneriai. Ekonomikos krizės metu EIB poveikį ypač pajuto

vietos ir regioninės institucijos – žymiai labiau nei kiti viešojo sektoriaus subjektai ar ES centrinės vyriausybės.

Pastaraisiais metais EIB buvo labai aktyvus. Šiuo metu jis išgyvena sudėtingą laikotarpį, prisiimdamas daugiau užduočių remti Europos atsigavimą ir kaip niekad dažnai atsidurdamas politinių debatų centre. Be to, jis greitai auga. 2012 m. visoms ES valstybėms narėms sutarus dėl kapitalo padidinimo 10 mlrd. eurų ir jį įgyvendinus, suaktyvėjo skolinimo veikla ir organizacija ėmė greitai augti. Dar vienas iššūkis – 2014 m. pabaigoje Europos Komisijos pradėtas investicijų planas Europai.

Šiame kontekste yra puikių galimybių didinti banko ir Komisijos priimtų modelių tarpusavio papildomumą ir koordinavimą. Šeštoji sanglaudos ataskaita atskleidė, kad krizė dramatiškai paveikė vietos valdžios institucijų pajėgumus remti viešųjų investicijų projektus – ypač šalyse, kurios taiko griežtas fiskalinio konsolidavimo priemones.

Esama sričių – tiek politinių, tiek geografinių – kur subsidijomis paremta daugiamečių programų modelio negalima lengvai pakeisti remiamais viešųjų investicijų projektais. Šis modelis vis dar būtinas siekiant užtikrinti pagrindinius plėtrai reikalingus elementus ten, kur jų trūksta. Tačiau daugelyje sričių, pvz., MVĮ skirtos paramos srityje, naudojant finansines priemones galima sustiprinti svėro poveikį ir pritraukti privataus sektoriaus investicijas.

Bet kokių atveju, abiem modeliams būtinas kokybiškas vietos valdymas ir techniniai pajėgumai. Todėl vienas svarbiausių Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) iniciatyvos ramsčių yra konsultacijų centras (Europos konsultavimo investicijų klausimais paslaugos), teikiantis rekomendacijas dėl projektų ir investicijų, efektyvesnio ES lėšų naudojimo stiprinant naudojimąsi finansinėmis priemonėmis ir gerinant galimybes gauti finansavimą.

(1) Autoriaus išreikštos nuomonės yra asmeninės ir nebūtinai atspindi EIB ir jo akcininkų pozicijas.

▶ INTERREG SUKANKA 25-ERI

„PANORAMA“ ŠVENČIA SVARBIAUSIUS INTERREG PASIEKIMUS

Šiais metais Interreg, bendradarbiavimą už Europos ribų skatinanti ES priemonė, švenčia 25-ąjį jubiliejų. Minėdama šią sukaktį, „Panorama“ pristato penkias pagrindines Interreg pasiekimų sritis. Jas iliustruojame konkrečiais projektais, kurie padėjo kurti pasitikėjimą, sujungti piliečius ir teritorijas, kurti sveiką ir saugią aplinką bei skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą.

Interreg remia visų ES regionų plėtrą, ypatingą dėmesį skirdama pasienio regionams, kuriose gyvena 37 proc. ES populiacijos. Ji skatina regionus dirbti drauge, dalytis gerosiomis praktikomis ir ieškoti bendrų sprendimų. Pastaraisiais metais išplėtoti ES makroregionai atlieka esminį vaidmenį palengvinant bendrą reagavimą į bendras problemas, su kuriomis susiduria Europos teritorijos.

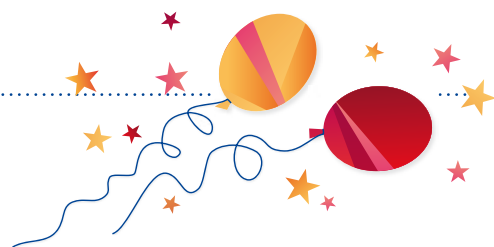
Trumpai apie Interreg

1990 m. kaip bendrijos iniciatyva įkurta Interreg ir trys jos kryptys (tarptautinis, tarptautinis ir tarpregioninis bendradarbiavimas) išaugo į antrąjį 2014–2020 m. laikotarpio ES sanglaudos politikos tikslą. Interreg skatina 28 ES valstybių narių bendradarbiavimą, draugėn suburdama visų kultūrų ir tautybių ES piliečius, kad pagerintų jų bendrą klestėjimą. Be to, ji prisideda prie tarpvalstybinio bendradarbiavimo su narystės siekiančiomis šalimis (Interreg-IPA-CBC) bei kaimyninėmis šalimis (Interreg-ENI-CBC).

„Interreg, mažiausia, bet puikiausia sanglaudos politikos dalis.“

▶ JENS GABBE – EUROPOS PASIENIO REGIONŲ ASOCIACIJA

Nors Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) finansuojamų Interreg programų biudžetas siekia mažiau nei 3 proc. ES sanglaudos politikos biudžeto, tūkstančiams Interreg projektų pavyko pakeisti milijonų piliečių gyvenimus, sukurti žmones ir organizacijas jungiančius tiltus ir padėti jiems spręsti bendras problemas.

▶ APIE INVESTAVIMO PRIORITETUS

2014–2020 m. laikotarpio penktasis Interreg ciklas remiasi 11 investavimo prioritetų, nustatytų ERPF reglamente ir prisidedančių prie pažangaus, tvaraus ir integruoto augimo strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo.

▶ PAŽANGUS

- MOKSLINIAI TYRIMAI IR INOVACIJOS
- INFORMACIJOS IR RYŠIŲ TECHNOLOGIJOS
- MVĮ KONKURENCINGUMAS
- MAŽO ANGLIES DIOKSIDO KIEKIO TECHNOLOGIJŲ EKONOMIKA

▶ TVARUS

- KOVA SU KLIMATO KAITA
- APLINKOS APSAUGA IR EFEKTYVUS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS
- TVARUS TRANSPORTAS

▶ INTEGRACINIS

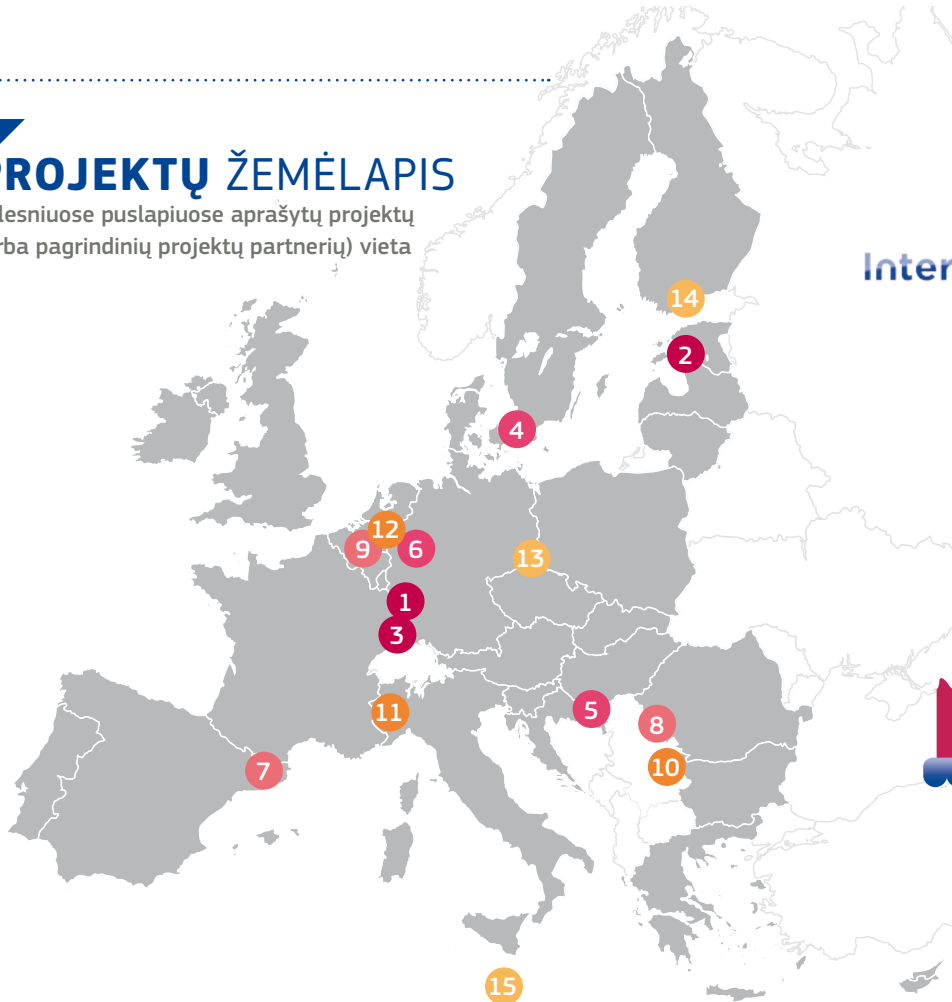
- UŽIMTUMAS IR JUDUMAS
- SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS
- KOKYBIŠKESNIS ŠVIETIMAS IR MOKYMAS
- GERESNIS VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS

▷ APRAŠYTI PROJEKTAI

PAGRINDINIAI INTERREG PASIEKIMAI PER 25 METUS

PROJEKTŲ ŽEMĖLAPIS

Tolesniuose puslapiuose aprašytų projektų (arba pagrindinių projektų partnerių) vieta

2015 M. INTERREG PAGRINDINIAI RENGINIAI

VASARIO 14 D.

#EULOVEWITHOUTBORDERS konkurso kulminacija įvyko gegužės 9 d., kai buvo paskelbti jo nugalėtojai – tai vokietė Alexandra ir prancūzas Pierre, susituokę per Europos dieną.

RUGSĖJO 15–16 D.

„INTERREG 25-MEČIO“ KONFERENCIJA
BELVAL, LIUKSEMBURGE

▶ Švęsti #interreg25 pasiekimus ir drauge sukurti ateities viziją (Interreg 2040).

▶ Renginį organizavo Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujantis Liuksemburgas, Europos Komisija ir INTERACT programa.

▶ Daugiau informacijos:
www.interact-eu.net

RUGSĖJO 21 D.

EUROPOS BENDRADARBIAVIMO DIENA. Renginių, skirtų 25-ajam Interreg jubiliejui, programa. Renginiuose dalyvaus Europos Komisijos narė C. Crețu. Bus pradėtos 3 mėnesius trukusios viešosios konsultacijos dėl kliūčių, su kuriomis vis dar susiduria pasienyje gyvenantys piliečiai ir veikiančios įmonės.

RUGSĖJO 22 D. – SPALIO 15 D.

EUROPOS KOMISIJOS INFORMACINĖ KELIONĖ INTERREG 25. Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato vyriausioji vadovybė organizuos viešąsias ir renginius skirtinguose ES vidaus pasienio regionuose, kartu ragindama dalyvauti viešosiose konsultacijose.

PASITIKĖJIMO KŪRIMAS

„Stipresni kartu“

Pasitikėjimo kūrimas yra išankstinė sąlyga europiečių bendradarbiavimui. Sutaikydama buvusius priešus ar nepažįstamuosius paversdama draugais, suvesdama juos per vos prieš dešimtmetį užvertas sienas, Interreg padeda žmonėms nustatyti bendrą tikslą. Kaip Jean Monnet pasakė apie Europos integracijos projektą, „mes suvienijame žmones“.

1 „MAISON DE LA PETITE ENFANCE FRANCO-ALLEMANDE“

PRANCŪZIJOS IR VOKIETIJOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG A)

Tarpvalstybinis lopšelis–darželis buvo įkurtas 2014 m., šalia Strasbūra ir Kehlį jungiančio Europos tilto. Vaikų priežiūros centras prancūzų ir vokiečių vaikams nuo jauniausio amžiaus siūlo daugiakultūrį išsilavinimą. Centre dirba dvikalbiai darbuotojai, o taikomi pedagoginiai metodai suderina abi nacionalines sistemas ir yra grįsti atvirumu.

„Matyti drauge žaidžiančius ir susidraugavusius vaikus iš pasienio regiono yra kasdienė pergalė.“

► [MARIE-MADELEINE SCHWALLER](#) – „Maison de la Petite Enfance franco-allemande“ centro direktorė

ERPF indėlis:
1 680 000
EUR

2 ESTŲ–LATVIŲ IR LATVIŲ–ESTŲ KALBŲ ŽODYNAI

ESTIJOS IR LATVIJOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG A)

Šių metų balandį išleisti žodynai – tikra naujovė. Į juos įtraukta daugiau kaip 40 000 įrašų. Šios precedentų neturinčios iniciatyvos tikslas – supaprastinti Latvijos ir Estijos savitarpio supratimą ir mainus.

ERPF indėlis:
350 000
EUR

3 PROJEKTAS TOGETHER UŽ BENDROS ATSAKOMYBĖS TERITORIJAS

TARPREGIONINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA URBACT; PROJEKTAS, KURIAME DALYVAUJA PARTNERIAI IŠ PORTUGALIJOS, ITALIJOS, GRAIKIJOS, LENKIJOS, LATVIJOS, ŠVEDIJOS, BELGIJOS IR PRANCŪZIJOS (INTERREG C)

Siekdamos pagerinti socialinę įtrauktį miestų aplinkoje, aštuonios savivaldybės pradėjo projektą TOGETHER, kuriame dalyvavo valdžios institucijos, piliečiai ir suinteresuotieji subjektai. Maždaug 150 tikslinės grupės diskusijų metu buvo pateikti konkretūs pasiūlymai pagerinti miestų gerovę. Atsakymai buvo surinkti naudojant piliečiams skirtą konsultacinę kompiuterinę priemonę. Jie turėtų padėti valdžios institucijoms priimant sprendimus.

„Žmonės iš skirtingų socialinių grupių pirmą kartą susibūrė draugėn aptarti skirtingus teminius klausimus.“

► [INGA JEKABSONE](#) – TOGETHER partnerė, atstovaujanti Latvijos miestą Salaspilį

ERPF indėlis:
475 000
EUR

Connecting cities
Building successes
URBACT

RYŠIAI

„Žmonių ir teritorijų suartinimas“

Sujungti žmones ir jų teritorijas yra dar viena išankstinė europiečių bendradarbiavimo sąlyga. Jeigu žmonės negali užmegzti ryšio, jie negali kartu dirbti. Todėl Interreg bendrai finansuoja daugybę jungčių, tiek fizinių (tiltai, sienos kirtimo punktai, vietos keliai, transporto tvarkaraščiai ir bilietų sistemos), tiek virtualių (IRT).

4 TARPVALSTYBINIS ŪRESUNDO METRO ŠVEDIJOS IR DANIJOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG A)

2000 m. atidarius pastatytą tiltą, Kopenhagos ir Malmės gyventojų ryšius pradės keisti plėtojama tarpvalstybinė metro sistema, jungianti du miestus. Galimybių studijos duomenimis, kelionių į darbą laikas turėtų sutrumpėti 40 proc., o miesto transportas tapti švaresnis. Didesnis Ūresundo regiono centrą kertančių geležinkelio bėgių pajėgumas turėtų pagerinti socialinę ir ekonominę pasienio regiono plėtrą. „Pastatėme tiltą, atėjo laikas metro!“

ERPF indėlis:
3 000 000
EUR

5 „DE-MINE“ – LAUKO MINOMIS UŽTERŠTŲ DRAVOS–DUNOJAUS REGIONO VIETŲ IŠVALYMAS VENGRIJOS IR KROATIJOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG-IPA-CBC)

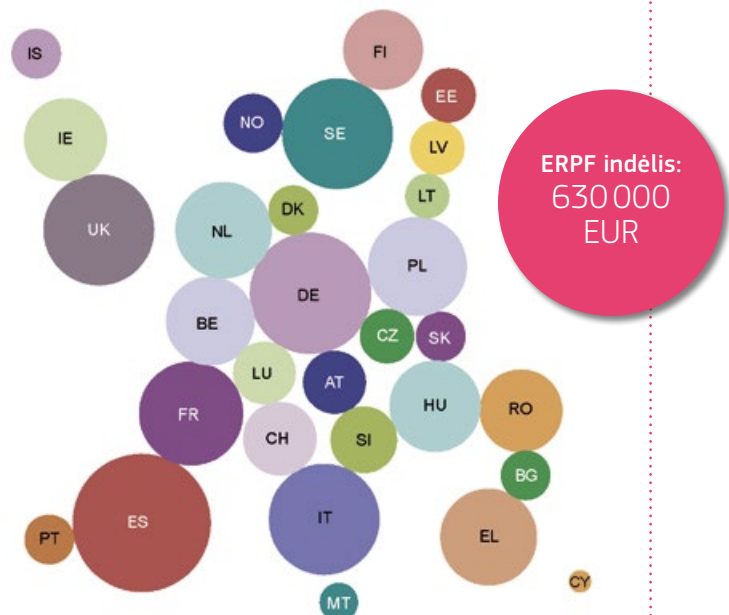
Vengrijos ir Kroatijos valdžios institucijų bendrai surengtos išminavimo operacijos pagerino Dravos–Dunojaus regiono saugumą (maždaug 1,5 km² plotai kiekvienoje sienos pusėje). Šios operacijos buvo išankstinė sąlyga – visų pirma, tarpvalstybinio judumo gerinimui, tuomet tvaraus turizmo regione plėtojimui kuriant dviračių trasas. Lauko minos buvo likusios nuo paskutiniame XX a. dešimtmetyje vykusio konflikto.

„ES lėšos leido mums ne tik atsikratyti pavojaus, bet ir sukurti tikrą, darnų pagrindą naujoms sinergijoms ir galimybėms abipus sienos, kuri kažkada mus skyrė.“

▶ **MILJENKO VAHTARIĆ** – Kroatijos minų veiksmų centro (CROMAC) direktoriaus vykdomasis pavaduotojas

6 TRACC – TRANSPORTO PRIEINAMUMAS REGIONINIŲ IR (ARBA) VIETOS MASTU IR TRANSPORTO MODELIAI EUROPOJE TARPREGIONINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA ESPON; PROJEKTAS, KURIAE DALYVAUJA PARTNERIAI IŠ ČEKIJOS RESPUBLIKOS, VOKIETIJOS, ISPANIJOS, SUOMIJOS, ITALIJOS IR LENKIJOS (INTERREG C)

TRACC tikslas yra pagerinti prieinamumą stiprinant transporto infrastruktūrą ir remiant tvaraus krovinių transporto plėtrą. Projekte išnagrinėtas Europos ir nacionalinių politikų poveikis gerinant pasaulinį, Europos ir regioninį prieinamumą, susidūrus su naujais iššūkiais, kaip antai globalizacija, energijos stygius ir klimato kaina. Projektas suteikė tvirtą pamatą prieinamumo patikroms atlikti ir jį gerinti visuose Europos regionuose, nepaisant nacionalinių sienų.

SVEIKATA

Sveika aplinka prisideda prie piliečių gerovės

Europos piliečiams vis labiau rūpinantis sveikata ir sveikos aplinkos išsaugojimu, Interreg projektai pagerino galimybes naudotis viešosiomis sveikatos paslaugomis ir prisidėjo prie pacientų gerovės visoje Europoje. Per pastaruosius 25 metus aplinkos apsaugą sustiprino maždaug 2000 šiais sričiai skirtų, aplinkai palankių projektų.

ERPF indėlis:
18 600 000
EUR

7 TARPVALSTYBINĖ LIGONINĖ, Cerdanya PRANCŪZIJOS, Ispanijos IR ANDOROS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG A)

Puigcerdà mieste įkurta pirmoji pasaulyje tarpvalstybinė ligoninė, Prancūzijos ir Ispanijos pasienio gyventojams suteikianti galimybę naudotis geresne sveikatos priežiūros sistema. Galimybių studija atlikta 2003 m., o ligoninė atidaryta 2014 m. rugsėjį – užtruko 10 metų, kol ligoninėje buvo įrengtos 64 lovos, 32 palatos, 3 operacinės, 1 gimdymo palata ir papildomos daugiavonės patalpos. Medicinos specialistai ir administracijos darbuotojai sulaukia pacientų, kalbančių 3 kalbomis: prancūziškai, ispaniškai ir kataloniškai. Kiekviena vietos gyventojų grupė gali naudotis savo nacionaline sveikatos kortele ir įprastos priežiūros sistemos privalumais.

„Naujoji ligoninė pagerino Ispanijos gyventojams siūlomų paslaugų spektrą ir suteikė prieigą prancūzams, gyvenantiems kalnų regione netoli Cerdanyos plokščiakalnio. Pasienio gyventojai prancūzai gali greičiau gauti sveikatos priežiūros paslaugas – tai svarbu, kai kiekviena minutė gali išgelbėti gyvybę.“

► [CATHERINE BARNOLE](#) – Projekto koordinatore

8 TELEDIAG – SVEIKATOS INSTITUCIJŲ TARPVALSTYBINIO NUOTOLINĖS DIAGNOSTIKOS IR NUOTOLINIŲ KONSULTACIJŲ TINKLO PLĖTRA RUMUNIJOS IR SERBIJOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG-IPA-CBC)

Suderinus technologijas ir sveikatos priežiūros sistemą, nuotolinės medicinos tinklas leidžia dalintis medicinine informacija ir vietos gydytojams suteikia galimybę konsultuotis su specialistais, kad nustatytų tikslesnes diagnozes ir išnagrinėtų geriausias gydymo galimybes. E. sveikatos plėtros galimybės puikios – projekte dalyvaujančiose partnerių institucijose jau gydoma per 150 000 pacientų.

„Šis projektas yra svarbus pasienio regiono sveikatos institucijų žingsnis modernumo ir perspektyvų medicinos komunikacijos srityje link.“

► [GYD. JON SFERA](#) – Projekto koordinorius

IPA indėlis:
976 000
EUR

9 BILJETAS Į „KYOTO T2K“ – ANGLIES DIOKSIDO KIEKIO MAŽINIMU GRĮSTŲ MIESTO VIEŠOJO TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRŲ LINK ŠIAURĖS VAKARŲ EUROPOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG B)

Penkios Europos viešojo transporto įmonės, pasiryžusios sumažinti viešojo transporto CO₂ emisijas ir išlaidas, išplėtojo bendrą tarpvalstybinę strategiją, grįstą aplinkai palankiu elgesiu trijose srityse: transportas, atsinaujinančioji energija ir klimato kaita. Naudojant standartizuotą metodą įgyvendinti CO₂ skaičiuoklę, naudotojai dabar yra informuojami apie CO₂ emisijas, susidarantiems jiems naudojantis viešuoju transportu.

ERPF indėlis:
6 010 000
EUR

SAUGUMAS

„Saugesnių gyvenimo sąlygų užtikrinimas“

Per 25 metus Interreg taip pat prisidėjo prie Europos piliečių gerovės, padėdama sukurti saugesnę aplinką. Dalį iniciatyvų sudarė gausus skaičius bendrų rizikos prevencijos ir valdymo veiksmų, kovojančių su prekyba narkotikais ir nelegalia imigracija. Bendradarbiavimo metu viešųjų paslaugų tiekėjai susivieniję dalyvavo maždaug 1900 Interreg projektų, kuriais siekta saugesnių gyvenimo sąlygų ir naudos Europos piliečiams.

10 KRIMINALISTINIŲ TERITORIJOS PAJĖGUMŲ STIPRINIMAS ORGANIZUOJANT TARPVALSTYBINĘ NUSIKALTIMŲ, SUSIJUSIŲ SU PREKYBA NARKOTIKAIS, PREVENCIJĄ

BULGARIJOS IR SERBIJOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG-IPA-CBC)

Siekiant kovoti su prekyba narkotikais Serbijos ir Bulgarijos pasienyje ir taip užtikrinti regiono saugumą, prireikė glaudaus abiejų šalių specialistų bendradarbiavimo. Ši iniciatyva leido sukurti informacijos apie narkotikus duomenų bazę. Seminarai sustiprino policijos pareigūnų gebėjimus aptikti narkotikų kontrabandą. Buvo sukurtos šešios kriminalistikos laboratorijos Bulgarijoje ir viena Serbijoje.

IPA indėlis:
490 000
EUR

ERPF indėlis:
2 070 000
EUR

11 ALP FFIRS – PERSPĖJIMO DĖL ALPIŲ MIŠKŲ GAISRŲ SISTEMA

ALPIŲ ERDVĖS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG B)

Projektu siekta sumažinti klimato kaitos sukeltų miškų gaisrų Alpėse skaičių. Projektas buvo grindžiamas bendra įspėjimo sistema, kurią sudarė gaisrų dažnio analizė ir bendros pavojaus skalės sudarymas. Siekiant sustiprinti miškų gaisrų prevenciją, projekto metu buvo sukurti bendri protokolai ir ekstremaliųjų situacijų planai, pagrįsti oro sąlygomis.

12 FLOOD-WISE

TARPREGIONINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA INTERREG IV C, PROJEKTAS, KURIAME DALYVAUJA PARTNERIAI IŠ SLOVĖNIJOS, NYDERLANDŲ, BELGIJOS, VOKIETIJOS, LENKIJOS, VENGRIJOS IR RUMUNIJOS (INTERREG C)

Potvyniai ties sienomis nesustoja. Todėl šiuo projektu buvo paremtas tarpvalstybinis potvynio rizikos valdymas, atliekamas glaudžiai bendradarbiaujant šešiuose pasienio upių baseinuose (Bugo, Elbės, Maso, Rūro, Somos, Sotlos), taip pagerinant regionų saugumą. Projektą sudarė trys etapai: potvynių rizikos vertinimas, potvynių rizikos žemėlapių sudarymas ir potvynių rizikos valdymo planas. Keisdamiesi gerėja praktika ir dalydamiesi informacija, partneriai gavo galimybę išplėtoti bendrą vandens valdymo viziją ir strategijas.

ERPF indėlis:
1 520 000
EUR

AUGIMAS IR DARBO VIETŲ KŪRIMAS „Europos teritorijų socialinės ir ekonominės plėtros skatinimas“

Bendro darbo ties smulkiais iniciatyvomis nauda palaipsniui nutiesė kelią didesniems pasiekimams paramos augimui ir darbo vietų kūrimui srityje. Interreg prisidėjo prie Europos ekonominio klestėjimo puoselėjimo skatindama bendradarbiavimą turizmo ir inovacijų srityse bei mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių bendradarbiavimą.

13 PROINCOR – AKTYVI PARAMA MVĮ INOVACIJOMS KORIDORIJE TARP BALTIJOS IR VIDURŽEMIO JŪRŲ CENTRINĖS EUROPOS TARP- VALSTYBINIO BENDRADARBIA- VIMO PROGRAMA (INTERREG B)

Projektu siekiama remti naujovišką MVĮ, įsikūrusią tarp Baltijos ir Adrijos jūrų, veiklą. Projektas inicijavo 400 nemokamų inovacijų auditų procedūrų, kurių metu MVĮ sužinojo, kaip išplėtoti sistemas ir maksimaliai panaudoti inovacijas bei technologinę plėtrą. Tiesioginiuose inovacijų srities mokymuose dalyvavo 100 vadovų ir darbuotojų.

„Inovacijų ekspertų atliktas inovacijų auditas padėjo mūsų įmonei ir motorinių transporto priemonių projektui išplėtoti pažangius elektrinius automobilius.“

► **GORAZD LAMPIČ** – „Elaphe d.o.o.“
generalinis direktorius, Slovėnija

ERPF indėlis:
2 440 000
EUR

ERPF indėlis:
2 490 000
EUR

14 INNOREG – KONKURENCINGUMĄ UŽTIKRINANČIŲ INOVATYVIŲ VERSLO MODELIŲ PLĖTRA CENTRINIO BALTIJOS REGIONO TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG A)

Projektas padidino regiono mokslines ir technines galimybes, įdiegdamas naujus verslo modelius mechaninės inžinerijos srityje. Sukūrus inovacijų centrus, kompanijas ir mokslines institucijas vienijančią technologijų platformą, sudarytos sąlygos išplėtoti naujovišką lanksčios gamybos sistemą. Automatinė gamybos sistema gali veikti 24 valandas per parą ir patenkinti ypač aukštus kokybės reikalavimus.

ERPF indėlis:
660 000
EUR

15 „T-CHEESIMAL“ – NAUJOS TECHNOLOGIJOS TRADICINĖMS SICILIJOS IR MALTOS SŪRIO RŪŠIMS ITALIJOS IR MALTOS TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA (INTERREG A)

Esminė šio projekto dalis – kaimo tradicijų ir inovatyvių technologijų derinį pritaikyti tradicinių itališkų ir maltietišų pieno produktų gamybai. Perduodant praktinę patirtį, mokslinių tyrimų procesas buvo paremtas 2500 klausimynų administravimu, 50 techninių mokslinių susitikimų organizavimu ir pakuotės prototipo sukūrimu – buvo siekiama, kad tipiniai vietos sūriai įveiktų prekybos izoliacijos kliūtis.

▶ INTERVIU

EUROPOS PARLAMENTO PERSPEKTYVA

Iskra Mihaylova MEP (ALDE), Europos Parlamento regioninės plėtros komiteto (REGI) pirmininkė, dalijasi savo nuomone apie Interreg ir jos plėtros viziją.

▶Ką Europos teritorinis bendradarbiavimas, žinomas kaip Interreg, reiškia Jums asmeniškai?

Tai valstybės ir regionai, kartu sprendžiantys bendras problemas, besidalinantys geromis idėjomis ir patirtimis. Tai būtina priemonė, padedanti užtikrinti, kad valstybių sienos nevirstų barjeriais, suvienijanti Europą ir plėtojanti bendrus sprendimus. Ilgainiui Interreg tapo viena svarbiausių Europos priemonių remti tarpvalstybinių partnerių bendradarbiavimą ir žymiai prisidėjo prie sanglaudos. Be to, Interreg tapo puikiu regionų stabilumo rodikliu.

▶Kokius siekius esate numatę Interreg V (2014–2020 m.)?

2014–2020 m. daugiamečioje finansinėje programoje Interreg skiriama daugiau dėmesio, siekiant gilinti visoje Europoje jau sukauptą plačią patirtį ir puoselėti naujas partnerystes. Turime pasirūpinti, kad visa ES finansavimo – ir Interreg lėšų – teikiama nauda ir poveikis būtų geriau matomi. Piliečiai turi žinoti, kaip ES finansavimas padėjo įveikti krizę ir jos pasekmes bei sukurti konkurencingesnę Europą su patraukliomis darbo vietomis, teigiamu poveikiu aplinkai ir aukštais gyvenimo standartais.

Dabar didžiausias uždavinys yra 2014–2020 m. programavimo dokumentus paversti konkrečiais sėkmingai įgyvendintais darbais, stiprinančiais augimo potencialą ir padedančiais įveikti tokius iššūkius, kaip antai migracija ir demografinės problemos. Europos Parlamentas rūpinsis, kad būtų skiriama dėmesio tarpvalstybinės ir tarpregioninės reikšmės prioritetams ir projektams, kurie leistų pasiekti reikiamą poveikį.

▶Ar jau svarstėte, kaip turėtų atrodyti Interreg VI (nuo 2020 m.)?

REGI komitetas planuoja sudaryti iniciatyvinį pranešimą, paremtą Europos teritorinio tikslo – sanglaudos – plėtra. Joje 25-ojo Interreg jubiliejaus proga bus nagrinėjama, kaip stiprinti teritorinį matmenį, ir aptartos kai kurios pagrindinės kryptys nuo 2020 m.

Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato vertinimo skyrius, bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis, atlieka *baigia-mąjį* ERPF, 2007–2013 m. laikotarpio Sanglaudos fondo bei 320 jo bendrai finansuojamų programų vertinimą. EP atliekamas procesas ypač nuodugnus. Jo išvados prisidės prie būsimų sanglaudos politikos programų (nuo 2020 m.) vizijos sudarymo.

▶Buvote konkurso „Interreg 25 #eulovewithoutborders“ žiuri narė. Ar Jus įkvėpė visas pluoštas tarptautinių meilės istorijų?

Sėkmingos, sienų nepaisančios meilės istorijos mane išties nustebino ir įkvėpė. Išrinkti nugalėtojų porą buvo labai sunku. Kiekvienos poros istorija ir jausmai puikūs ir išskirtiniai. Šie žmonės susidūrė su kliūtimis ir jas įveikė. Konkursas išties mums priminė, kad mylintiems žmonėms nėra jokių sienų.

▶DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/cooperation/european-territorial/interreg25years

▶ NAUJIENOS

[NAUJIENOS GLAUSTAI]

KIPRO ĮŽANGINIS RENGINYS, SKIRTAS 2014–2020 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIUI

Balandį **Walter Deffaa**, regioninės ir miestų politikos generalinis direktorius, dalyvavo oficialiame Kipro veiksmų programų „Konkurencingumas ir tvari plėtra“ (bendrai finansuoja ERPF ir Sanglaudos fondas) bei „Užimtumo žmogiškieji išteklių ir socialinė sanglauda“ (bendrai finansuoja ESF) pristatyme.

Nicos Kouyialis, Žemės ūkio, gamtos išteklių ir aplinkos ministras, pradėjo renginį ir paskelbė naujųjų programų pradžią. **Zoltan Kazatsay**, užimtumo, socialinių reikalų ir integracijos generalinio direktoriaus pavaduotojas, ir **Georges Georghiou**, Europos programų, koordinavimo ir plėtros generalinis direktorius, taip pat dalyvavo renginyje, pritraukusiam gausų būrį dalyvių ir suteikusiam unikalią galimybę padidinti piliečių ir verslo bendruomenės informuotumą apie Kiprui teikiamą ESI fondų pagalbą ir finansines galimybes.

W. Deffaa taip pat dalyvavo įžanginėje ceremonijoje, skirtoje vienam ryškiausių miestų srities projektų Limasolyje (daugiafunkcis pajūrio parkas – istorinio centro atgaivinimas; abiemis dalims skirta maždaug 30 mln. eurų). Renginyje dalyvavo ir Kipro prezidentas **Nikos Anastasiades** bei Limasolio meras **Andreas Christou**.

EU REGIONAI IR MIESTAI ŽENGLIA Į MOOC

Norintiems daugiau sužinoti apie ES miestų bei regionų vaidmenį ir įtaką sukurta nauja mokomoji medžiaga. Naujoje nemokamoje ir interaktyvioje MOOC (visuotinis atviras internetinis kursas, angl. Massive Open Online Course) platformoje kas savaitę bus pateikti maždaug 2 valandų trukmės mokomieji vaizdo įrašai, duomenų lapai, informaciniai grafikai ir kassavaitiniai internetu tiesiogiai transliuojami debatai, kuriuose daugiausiai dėmesio bus skirta regionų reikalams. Projektas truks aštuonias savaites ir prasidės spalio 19 d.

Kiekvienai savaičiai bus skirta konkreti tema ir turinys, kurį pateiks 50 politikų ir ekspertų iš ES institucijų, agentūrų, Europos asociacijų ir akademinų institucijų. Dalyviai taip pat bus raginami pasidalyti savo įspūdžiais ir nuomonėmis socialinės žiniasklaidos tinkluose per MOOC paskyrą – @EU_MOOC, – o išklaususieji 80 proc. kurso gaus pažymėjimą.

MOOC buvo išplėtotą atlikus apklausą, kurios metu daugiau kaip 1 000 žmonių išreiškė norą daugiau sužinoti apie įvairias ES politikas ir temas, įskaitant: ES institucijas, regionų ir miestų vaidmenį, ES sanglaudos politiką ir ESI fondus, mokslinių tyrimų, inovacijų ir tvarios plėtros politikas, laisvą judėjimą ir migraciją, ES biudžetą.

EUROPEAN UNION

Committee of the Regions

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://europa.eu/!HX43fN>

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
www.cor.europa.eu/MOOC

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER PRIEMONĖ ATVIRA PARAIŠKOMS IR EKSPERTŲ REGISTRACIJAI

Naująja Regioninės ir miestų politikos GD inicijuota priemonė paprasta naudotis. Ji supaprastina sanglaudos politikos ekspertų ir administravimo institucijų, dalyvaujančių ERPF ir Sanglaudos fondo valdyme visose ES valstybėse narėse, trumpalaikį keitimąsi praktine patirtimi. Ši iniciatyva sudaro dalį platesnių Komisijos pastangų padėti valstybėms narėms stiprinti jų administracinius gebėjimus. Tai vienas iš **Corinos Crețu**, už regioninę politiką atsakingos Europos Komisijos narės, prioritetų.

Daugiau išsamesnės informacijos apie priemonę, paraiškų teikimo procesą ir viešojo sektoriaus specialistų registracijos metodus rasite apsilankę svetainėje: <http://europa.eu/!xT39Xp>

▶ **KILUS KLAUSIMŲ, SUSISIEKITE:**
REGIO-PEER2PEER@ec.europa.eu

SUŽINOKITE DAUGIAU APIE EUROPOS SOCIALINIŲ FONDAŲ

Dabar įvairūs ES fondai dar labiau siekia tarpusavio sąveikos ir papildomumo. 2014–2020 m. laikotarpiu Europos socialinio fondo (ESF) biudžetas siekia 86 mlrd. eurų – tai daugiau nei 23,1 proc. visų sanglaudos politikos lėšų. Tuo tarpu Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (EPLSAF) ES valstybėms teikia 3,8 mlrd. bendrą finansavimą. Abu fondus valdo Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas, kuris rengia „*Social Agenda*“, kas ketvirtį leidžiamą žurnalą anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis.

Norėdami reguliariai gauti ataskaitas apie ESF ir EPLSAF projektus bei paramos gavėjus, nemokamai užsiprenumeruokite „*Social Agenda*“: <http://europa.eu/!YM86Rv>

▶ **DAUGIAU INFORMACIJOS**
<http://europa.eu/!by74xr>

„FACEBOOK“ NUOTRAUKŲ KONKURAS

Šią vasarą vykstantis ketvirtasis kasmetinis nuotraukų konkursas „Europa mano regione“ dar kartą kviečia atkreipti dėmesį į projektus, kurie finansuojami kaip ES regioninės politikos dalis. Šiais metais jame dalyvauti gali ir šalys, gaunančios paramą pagal pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA): Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Kosovas⁽¹⁾, Juodkalnija, Serbija ir Turkija).

Kaip ir ankstesniais metais, konkursas vyksta Europos Komisijos „Facebook“ paskyroje. Konkursas prasidėjo birželio 22 d., o paraiškos priimamos iki **2015 m. rugpjūčio 28 d.** (12 val. 00 min. Vidurio Europos vasaros laiku). 100 nuotraukų, surinkusių daugiausiai balsų, bei 50 atsitiktine tvarka atrinktų nuotraukų (kurios nebus patekusios į daugiausiai balsų surinkusių nuotraukų šimtuką), bus pateiktos įvertinti trijų profesionalių fotografų žiuri, kuri atrinks tris laimėtojus. Laimėtojai gaus prizus: kelionę į Briuselyje spalio mėnesį vyksiantį renginį OPEN DAYS 2015.

▶ **DAUGIAU INFORMACIJOS**

Peržvelkite praėjusių metų dalyvių darbus ir pasisemkite įkvėpimo: <https://www.flickr.com/photos/euregional/sets/72157648215374403>

Kad jūsų nuotrauka būtų geriau pastebėta ir ją bendrintų daugiau žmonių, bendrindami „Facebook“ ar „Twitter“ įrašą visuomet pažymėkite oficialia konkurso gaire (angl. hashtag): #EUmyRegion

(1) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/99 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

▶ PASIRENGIMAS „OPEN DAYS 2015“

OPEN DAYS 2015 vyks spalio 12–15 d. Pagrindinė renginio antraštė: „Europos regionai ir miestai: investavimo ir augimo partneriai“. Kartu su pagrindiniais OPEN DAYS renginiais ruošama ir kitiems – OPEN URBAN DAY, OPEN DAYS universitetui ir 2015 m. „RegioStars“ apdovanojimams.

3 temos

OPEN DAYS 2015 struktūra paremta trimis temomis, kurios susijusios su naujųjų ES regioninės ir miestų politikos programų įgyvendinimu bei tarpvalstybiniais, tarpregioniniais ir tarptautiniais matmenimis.

▶ 1. MODERNĖJANTI EUROPA

ENERGETIKOS SAJUNGOS IR BENDROSIOS SKAITMENINĖS RINKOS REGIONAI

Naujosios programos siūlo reikšmingas augimo ir darbo vietų kūrimo galimybes šiose srityse. Jos gali padėti ES tapti pasauline lydere atsinaujinančiosios energijos ir energijos vartojimo efektyvumo srityje bei sukurti gyvybingą, žiniomis grįstą visuomenę.

▶ 2. REGIONAI ATVIRI VERSLUI

MVĮ PLĖTRA, INOVACIJOS IR DARBO VIETŲ KŪRIMAS

ES regionai yra sukaupę didelę patirtį MVĮ skatinimo srityje ir gali pasidalinti geriausia praktika įgyvendinant pagalbos MVĮ schemas, puoselėjant MVĮ inovacijas (įskaitant ryšius su pažangiosios specializacijos strategijomis) ir remiant aktyvesnį mikroįmonių kūrimą.

▶ 3. VIETOS IR ERDVĖS

MIESTŲ IR KAIMŲ PLĖTRA, MIESTŲ IR KAIMŲ INTEGRACIJA

ES regioninės ir miestų programos gali paskatinti geriau subalansuotą teritorinę plėtrą, kaimo vietovių konkurencingumą ir sumažinti kaimų ir miestų populiacijos atskirtį, be to, įveikti iššūkius, su kuriais susiduria pasienio miestai ir pasienio kaimų teritorijos.

REGISTRACIJA
PRASIDEDA
2015 M. LIEPOS 8 D.

REGISTRACIJA
http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/od2015/register.cfm

RENGINIŲ DATOS
SPALIO 12–15 D.

OPEN URBAN DAY

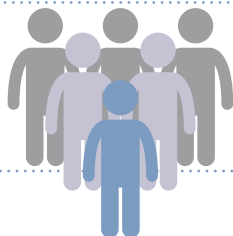
Visą dieną Briuselio kanalų teritorijoje vyksiantys renginiai bus skirti įvairioms miestų temoms. Planuojami seminarai šiomis temomis: naujosios finansinės miestams skirtos priemonės, Europos iniciatyvos (tokios kaip pažangieji miestai, inovatyvūs miestų veiksmai, URBACT ir žalieji inkubatoriai). Dalyviai galės apžiūrėti atgaivintą kanalų teritoriją ir aplankyti įvairius įdomius projektus.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/od2015/urban_day.cfm

**OPEN DAYS
2014
GLAUSTAI**

▶ **5 673**
DALYVIAI

▶ **192**
MIESTAI IR
REGIONINIAI
PARTNERIAI

**2015 M.
„REGIO-
STARS“**

2015 m. „RegioStars 2015“ apdovanojimų ceremonija vyks BOZAR, spalio 13 d., antradienį, oficialaus OPEN DAYS renginio metu. Laimėjusiems projektams apdovanojimą įteiks už ES regioninę politiką atsakinga Europos

Komisijos narė **Corina Crețu** ir „RegioStars“ apdovanojimų žiuri pirmininkas, EP narys **Lambert Van Nistelrooij**.

▶ **DAUGIAU INFORMACIJOS**

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/regio-stars-awards/

**OPEN DAYS
UNIVERSI-
TETAS**

OPEN DAYS universitetą sudarys serija paskaitų ir moderuojamų debatų, kuriuose bus aptariami svarbiausi renginio teminiai prioritetai. Į universitetą įtraukti ir

regioninėje plėtroje besispecializuojantys Europos akademiniai tinklai. Universiteto „Master Class“ paskaitose bus siekiama išplėsti atrinktų Europos doktorantūros studentų ir karjerą pradedančių mokslinių tyrėjų žinias apie ES sanglaudos politiką ir jos mokslinių tyrimų galimybes.

▶ **DAUGIAU INFORMACIJOS**

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/od2015/od_university.cfm

**VIETOS
RENGI-
NIAI**

Kiekvienas dalyvaujantis regionas ir miestas turi surengti bent vieną OPEN DAYS idėją piliečiams perduodantį renginį vietos lygmeniu. Renginiai, atitinkantys OPEN DAYS teminius prioritetus, vyks nuo rugsėjo iki lapkričio. Pagrindinis jų šūkis – „Europa mano regione arba mieste“.

Renginiai, skirti plačiai visuomenei, potencialiems ES regioninės politikos teikiama naudai gavėjams, ekspertų auditorijai, mokslininkams ir žiniasklaidai, bus organizuojami pasirenkant įvairias formas, tokias kaip konferencijos, seminarai, radijo ir (arba) televizijos transliacijos ar parodos. Vietos renginius taip pat galima derinti su ES regioninės politikos projektų įžanginiais renginiais arba metine informacijos priemonių programa (kaip reikalauja ESI fondų reglamentai).

▶ **DAUGIAU INFORMACIJOS**

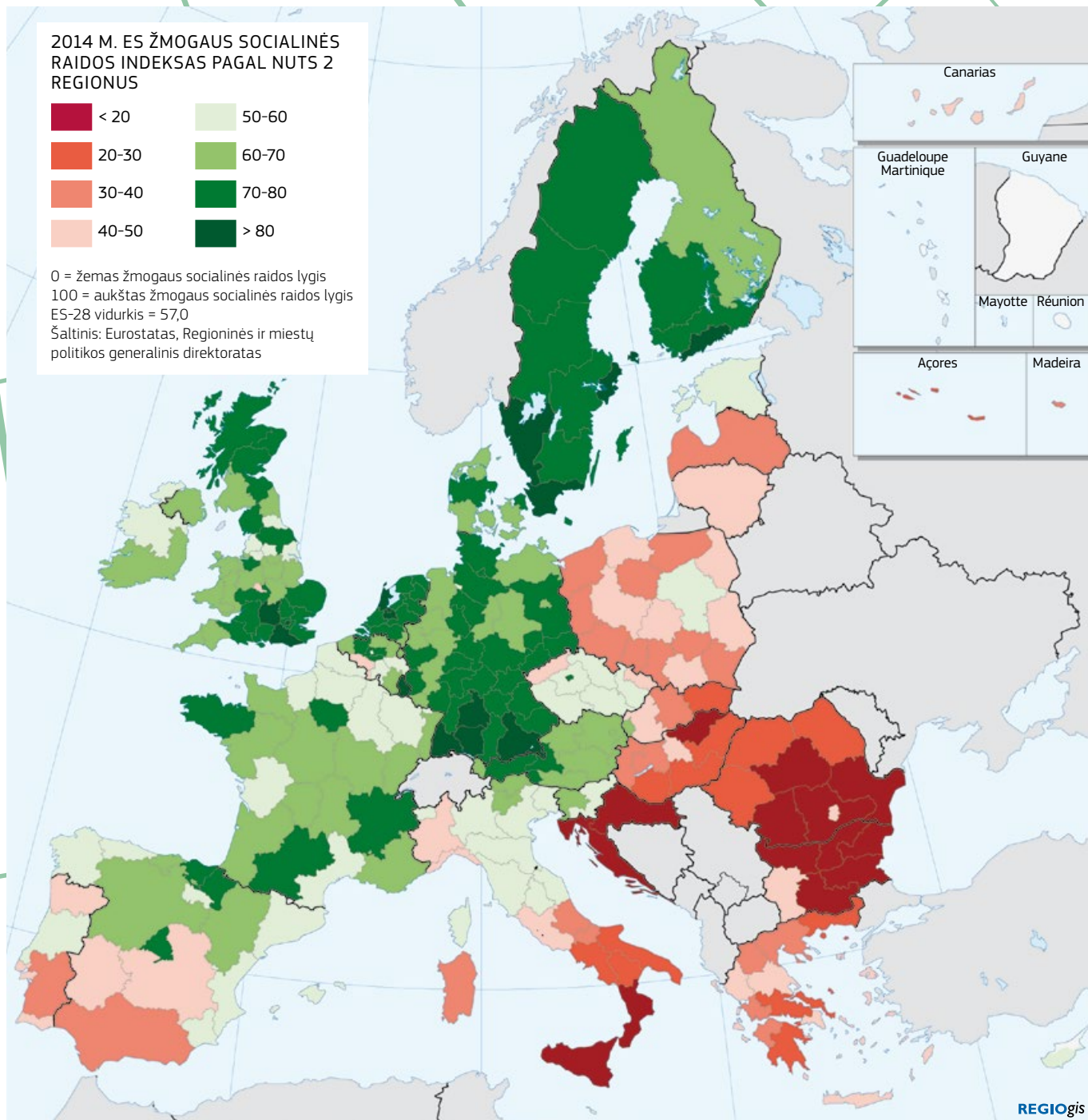
http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/od2015/local_events.cfm

▶ **DAUGIAU INFORMACIJOS**

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/

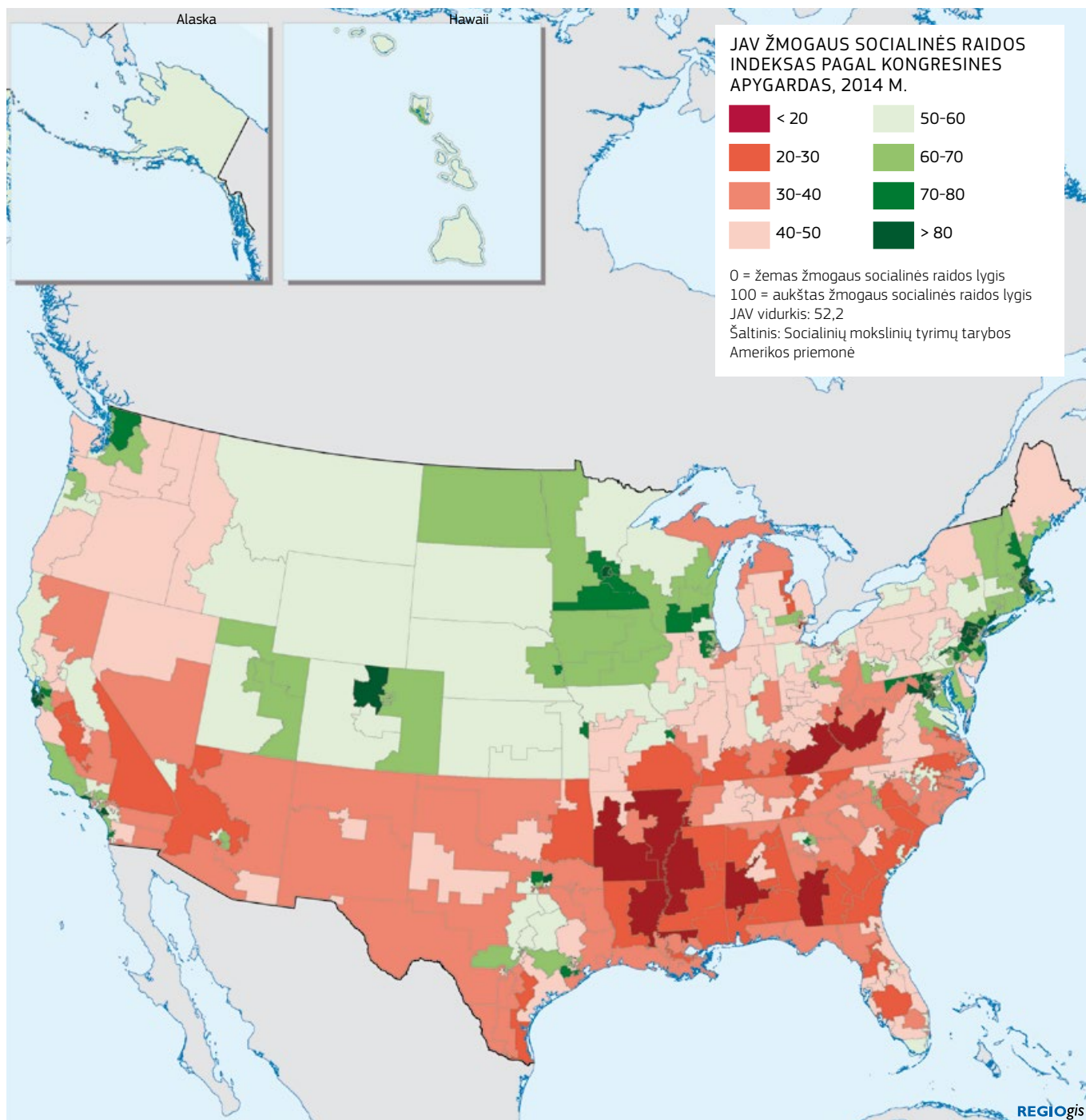
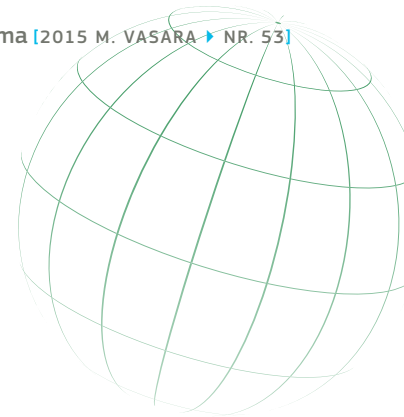
► 2014 M. ES ŽMOGAUS SOCIALINĖS RAIDOS INDEKSAS

Žmogaus socialinės raidos indeksas buvo specialiai sukurtas siekiant palyginti 435 JAV kongresines apygardas su ES NUTS 2 regionais. Indeksu nustatoma sveikatos, pajamų ir švietimo situacija pagal šešis rodiklius: JAV pirmąja pagal bendrąsias vidutines namų ūkių disponuojamas pajamas ir užimtumo rodiklį; ES pasižymi ilgesne

sveiko gyvenimo trukme ir mažesniu kūdikių mirtingumu; abiejų teritorijų rezultatai vienodi tretinio išsilavinimo srityje ir pagal nedirbančių ir nesimokančių švietimo įstaigose ar profesinio rengimo mokyklose asmenų skaičių. Vertinant bendrai, ES indeksas aukštesnis nei JAV, nes geresnė sveikatos situacija kompensuoja žemesnes pajamas.

▶ 2014 M. JAV ŽMOGAUS SOCIALINĖS RAIDOS INDEKSAS

Aukščiausias žmogaus socialinės raidos rodiklis nustatytas JAV kongresinėje apygardoje, apimančioje Niujorko miesto dalis. Antrasis pagal rezultatus yra Stokholmas. Toliau rikiuojasi trys San Francisko įlankoje esančios kongresinės apygardos, dvi apygardos šalia Vašingtono (Kolumbijos apygarda), viena šalia Bostono, dar dvi Niujorko mieste ir dvi šiauriniame Naujajame Džersyje. Po jų – Ultrashtas Nyderlanduose.

Dešimt teritorijų, kurių žmogaus socialinės raidos indeksas žemiausias: du Bulgarijos ir trys Rumunijos NUTS 2 regionai bei penkios kongresinės apygardos Misisipėje, Kentukyje, Luizianoje, Džordžijoje ir Mičigane (Detroitė). Vėliau šiais metais pasirodysiančiame Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato leidinyje „Regional Focus“ bus pateikta išsamesnė informacija.

▶ INICIJUOTA ENERGETIKOS SRITIES PAŽANGIOSIOS SPECIALIZACIJOS PLATFORMA

▶ KORNVALIS IR SCILĖS SALOS, JK

„Wave Hub“ projektas yra didžiausia pasaulyje prietaisų, generuojančių elektrą iš jūros bangų energijos, bandymų erdvė.

2014–2020 m. laikotarpiu ES sanglaudos politika teiks svarbią paramą integruotos Europos energetikos sąjungos įgyvendinimui: investicijoms į mažo anglies dioksido kiekio technologijas bus skirta 38 mlrd. eurų. Be to, daugiau kaip 100 ES regionų ir valstybių narių energetiką pasirenko nacionalinių arba regioninių pažangiosios specializacijos strategijų prioritetu. Komisija sukūrė energetikos srities pažangiosios specializacijos platformą, padėsiančią įsisavinti šias lėšas

Energetikos srities pažangiosios specializacijos platforma yra Europos Komisijos regioninės ir miestų politikos bei energetikos generalinių direktoratų ir Komisijos Jungtinių tyrimo centro (JTC) iniciatyva. 2015 m. gegužę Briuselyje paskelbtos platformos paskirtis – teikti paramą valstybėms narėms ir regionams, kad šie gautų galimybę gauti sanglaudos politikos lėšas ir sėkmingai jas panaudotų tvarios energijos projektams.

Sanglaudos politika remia energetiką ir mažo anglies dioksido kiekio technologijas

2014–2020 m. laikotarpiu valstybėms narėms iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Sanglaudos fondo (SF) skiriami 38 mlrd. eurų investicijoms į mažai anglies dioksido išskiriančių technologijų ekonomiką. Tai daugiau kaip dvigubai lėšų palyginti su 2007–2013 m. laikotarpiu ir žymiai, beveik 50 proc. daugiau, nei privaloma teisiškai – ši situacija rodo valstybių narių teikiamą svarbą šios srities investicijoms.

Valstybės narės prioritetą skyrė investicijoms į:

- ▶ energijos vartojimo efektyvumą valstybiniuose pastatuose, būstuose ir įmonėse, ypač MVĮ;

- ▶ atsinaujinančiosios energijos gamybą ir jos paskirstymą, t. y. vėjo, biomasės ir saulės energiją bei reikiamas jų elektros jungtis prie tinklų;
- ▶ pažangius paskirstymo tikslus, leidžiančius aktyviai valdyti elektros srautus pagal poreikį ir tiekiamą;
- ▶ tvarų daugiarūšį judumą miestuose (pvz., integruotas priemonės, palengvinančias nuosavų automobilių keitimą į ėjimą pėsčiomis, važiavimą dviračiais, tramvajais ar autobusais), kuris pavers mūsų miestus geresne vieta gyventi ir sumažins anglies emisijas;
- ▶ šių sričių mokslinius tyrimus ir inovacijas.

Be to, 2 mlrd. eurų skirti investicijoms į pažangios energijos infrastruktūrą, kuri ateityje taps pagrindu anglies dioksido į aplinką neišskiriančiai elektros sistemai.

Dalinimasis patirtimi ir įsisavinimo gerinimas

Platforma padės regionams dalintis patirtimi investicijų į tvarią energiją ir inovatyvių mažo anglies dioksido kiekio technologijų panaudojimo srityje. Ji suvienija mokslinę kompetenciją, inovatyvias bendradarbiavimo priemones ir politikos plėtros kompetenciją. Platforma padės regionams gauti informaciją ir keistis idėjomis bei geriausiaja praktika – kurti naujas kompetencijas ir panaudoti jas įgyvendinant Energetikos sąjungą.

Ši platforma regionus ir valstybes nares remis šiais būdais:

- ▶ analizuodama regionų investavimo prioritetus ir poreikius tvarios energijos ir pažangiosios specializacijos srityje;
- ▶ populiarindama ir šviesdama apie esamas galimybes gauti sanglaudos politikos finansavimą bei konsultuodama, kaip šias lėšas geriausia panaudoti;

Iš viso investuota:
40 500 000 EUR
ERDF:
22 600 000 EUR

► **RŪRO INOVACIJŲ MIESTAS – „MODELLSTADT BOTTROP“**
Šiuo projektu siekiama pakeisti visą miesto rajoną, taikant naujoviškas energijos vartojimo efektyvumo priemones, iki 2020 m. sumažinsiančias CO₂ vartojimą 50 proc. ir sykiu pagerinsiančias gyvenimo kokybę. ERPF parėmė keturis projektus, susijusius su bendros šilumos energijos gamybos ir energijos vartojimo planavimu.

Iš viso investuota:
5 400 000 EUR
ERDF:
2 700 000 EUR

„Sveikinu inicijavus naująją energetikos platformą, kuri taps bendros praktinės patirties naudojant tvarią energiją rezervu ir padės regionams efektyviai panaudoti lėšas, skirtas investicijoms į inovatyvius sprendimus.“

► CORINA CREȚU – UŽ REGIONINĘ POLITIKĄ ATSAKINGA EUROPOS KOMISIJOS NARĖ

- nustatydamą gerąją praktiką ir skatindama geresnį sanglaudos politikos lėšų įsisavinimą valstybėse narėse ir regionuose (inicijuodama bendradarbiavimo veiksmus, paskatinančius energijos technologijų plėtrą ir panaudojimą).

ES Energetikos sąjungos strategija

Remdama optimalų sanglaudos politikos lėšų panaudojimą tvarios energijos projektams, platforma tiesiogiai prisidės prie ES energetikos sąjungos strategijos – pagrindų strategijos dėl atsparios energetikos sąjungos, kurioje taikoma perspektyvinė klimato kaitos politika, pradėtos įgyvendinti 2015 m. vasarį. Ji paskatins perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, įskaitant paramą tvariai energijai. Be to, ji paskatins MVĮ taikyti efektyvias technologijas ir procesus, kurti pažangią energijos infrastruktūrą ir plėtoti IRT taikymą energetikos srityje.

Už regioninę politiką atsakinga Europos Komisijos narė Corina Crețu pakomentavo: „2014–2020 m. daugiau kaip 38 mlrd.

eurų sanglaudos politikos lėšų bus investuoti į Energetikos sąjungos strategiją ir perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos visuose sektoriuose... Todėl sveikinu inicijavus naująją energetikos platformą, kuri taps bendros praktinės patirties tvarios energijos srityje rezervu ir padės regionams efektyviai panaudoti lėšas, skirtas investicijoms į inovatyvius sprendimus.“

Pažangiosios specializacijos platforma

Pažangioji specializacija yra inovatyvus požiūris, kurį Europos Komisija išplėtojo glaudžiai bendradarbiaudama su pramonės ir mokslinių tyrimų segmentais, siekdama paskatinti ekonomikos augimą ir klestėjimą regionų lygmeniu. Ji skatina efektyvų ir tikslių viešųjų investicijų panaudojimą mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, siekiant sukurti konkurencinius pranašumus ir įgalinti regionus specializuotis stipriausioje savo srityje (ar srityse).

Naujoji energetikos platforma prisidės prie vaisingo Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato bei Jungtinių tyrimų centro darbo su pažangiosios specializacijos platforma, kurioje daugiausia dėmesio skiriama mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijoms. Ši S3 platforma buvo pradėta įgyvendinti 2009 m. Į jos veiklą įsitraukė per 80 proc. valstybių narių ar regionų. Daugiau kaip du trečdaliai jų energetiką pasirinko savo pažangiosios specializacijos sritimi.

► **DAUGIAU INFORMACIJOS**
<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3p-energy>

Bendra vertė:
4 620 000 EUR
ES indėlis:
2 310 000 EUR

►BELGIJA

► UŽTERŠTOS PRAMONINĖS ŽEMĖS VALYMAS KURIA DARBO VIETAS IR NAUJAS ĮMONES

Pagal „Brussels Greenfields“ programą smarkiai užterštos buvusios pramonės vietos aplink Briuselį yra valomos ir paverčiamos darbo vietas kuriančio verslo teritorijomis.

Daugybė teritorijų palei Briuselio – Šarlerua kanalą per pastaruosius dešimtmečius buvo paveiktos ypač taršių pramonės veiklų. Atsakingieji už taršą dažnai lieka nežinomi, subankrutuoja arba dėl kitų priežasčių nepajėgia išvalyti užterštų žemių, kurios tampa nenaudojamos.

Sostinės regionui Briuseliui ir ERPF remiant 2009 m. inicijuotas „Brussels Greenfields“ projektas paskatino užterštų vietų valymą ir verslo projektų steigimą, kad būtų atgaivinta teritorija ir sukurtos ekonominės veiklos bei darbo vietos. Už įsikūrimą šiose teritorijose sėkmingo projekto rėmėjai gauna subsidijas už taršos naikinimą. Jiems taip pat skiriama integruota parama verslui.

Įkvėpti Kanados

„Brussels Greenfields“ filosofiją įkvėpė Kvebeko Kanadoje programa „ReviSols“, kurios metu valstybinės institucijos išplėtojo geroje geografinėje padėtyje esančių ir ankstesnių pramonės veiklų užterštų žemių valymą. Projektas parėmė dalį valymo išlaidų, kad paskatintų reinvestavimo projektus šiose teritorijose.

Su panašia problema susidūręs Briuselio regionas atliko tokios programos galimybių studiją savo teritorijoje. Rezultatas – „Brussels Greenfields“ programa, kurią įgyvendino Briuselio aplinkos IBGE organizacija.

Pagal programą organizacijos buvo pakviestos šioje vietoje steigti įmones (neįtraukiant būstų srities projektų) su sąlyga, kad plėtos ekonominę veiklą ir kurs darbo vietas. Mainais projekto rėmėjai gavo įvairias subsidijas planavimo ir valymo išlaidoms padengti bei verslo konsultacijų paslaugas.

„Brussels Greenfields“ iki šiol parėmė 12 projektų, kurie sukūrė maždaug 2 200 darbo vietų (tiesioginių ir netiesioginių). Tarp laimėtojų – daug žadantys aplinkai palankūs projektai ir socialinės ekonomikos įmonės, kurių veiksmai tvarūs, o pagrindinis dėmesys skiriamas ekonominiam ir socialiniam atsinaujinimui.

Vienas iš tokių projektų yra MVĮ skirtas įmonių parkas („Paepsem“), užėmęs teritoriją, kuri buvo užteršta chlorintais tirpikliais ir sunkiaisiais metalais. MVĮ skirtas 6 000 m² ploto pastatas su modulinėmis dirbtuvėmis. Jame turėtų būti sukurta 200 naujų darbo vietų.

Vietoj dujų gamyklos kuriama vėsinimo ir laikymo infrastruktūra, kuria naudosis 40 didmeninių prekiautojų („Mabru“). Čia bus sukurta 100 naujų darbo vietų. Tarp kitų iniciatyvų yra „Ecopôle“ perdirbimo centras. Jame – mieste esantys daržai, kuriuose skirti plotai mėgėjams ir smulkiems komerciniams operatoriams, o „Brussels Greenbizz“ plėtoja verslo inkubatorių, skirtą aplinkosaugos srities įmonėms ir gamybos studijoms. Jame yra 500 ekonomiškai prieinamų „pasyvių patalpų“.

► DAUGIAU INFORMACIJOS

www.environnement.brussels/thematiques/sols/prim-es-et-fonds/brussels-greenfields

Bendra vertė:
20 800 000 EUR
ES indėlis:
6 450 000 EUR

▶ PRANCŪZIJA

▶ PIKARDIJA SKATINA MOKSLINIUS TYRIMUS IR INOVACIJAS

Pikardijos regionas Prancūzijoje panaudoja savo orlaivių ir erdvėlaivių srities kompetenciją, vykdydamas inovatyvius tyrimus ir organizuodamas mokymo centro darbą.

Bendradarbiaudamas su „Airbus Industries“, Pikardijos regionas tapo specializuotą aviacijos ir kosmoso technologijų centru ir savo kompetenciją panaudoja vykdydamas naujovišką „IndustriLAB“ projektą.

„IndustriLAB“ yra mokymo, mokslinių tyrimų ir technologijų perdavimo centras, kurios veiklos apima keturias strategines verslo sritis: naujoviškų produktų inžineriją; didelę pramonės veiklos efektyvumą; ateities robotiką; naujas pramonės praktikas.

Centras skirtas visų dydžių ir sričių įmonėms, kurios centre gali plėtoti savo projektus ir rengti darbuotojų mokymus. Be to, jis teikia paslaugas techniniams centrams ir universitetams, pageidaujantiems vykdyti mokslinių tyrimų projektus.

„IndustriLAB“ atsirado kilus poreikiui sukurti pažangias sudėtinės medžiagas ir robotų surinkimo technologiją, skirtą būsimiems „Airbus“ orlaiviams. Infrastruktūra buvo sukurta Méaulte teritorijoje, šalia „Aerolia“ (EADS dukterinės įmonės ir „Airbus“ bendros grupės įmonės) aviacijos ir kosmoso technologijų gamyklos kaip technologijų perdavimo centras.

Infrastruktūra apima 10 000 m² plotą. 3 000 m² plotą užima pramonės salės, 600 m² – modulinės dirbtuvės, dar 1 200 m² skirta biurams su prieiga prie plačiajuosčio ryšio, susitikimų salėms ir 120 vietų amfiteatrui. Trečdalis teritorijos užima „Aerolia“, kurioje dirba robotikos ir kompozicinių medžiagų mokslinių tyrimų ir plėtros specialistai.

„IndustriLAB“ atlieka dvigubą vaidmenį: tai ir infrastruktūra, ir tinklas, draugėn suburiantis mokymo centrus, laboratorijas, techninius ir mokslinių tyrimų centrus, technologijų perdavimo specialistus, finansines organizacijas, institucijas ir pramonės srities partnerius („Aerolia“, EADS ir pan.).

Pikardijos regionas „IndustriLAB“ vertina kaip galimybę tolesnei regioninei ekonomikos plėtrai, kuri, paremta moksliniais tyrimais ir inovacijomis, gali padėti išplėsti aviacijos sektorių (jame jau dirba 5 proc. visos darbo jėgos). Centras taip pat siekia aprėpti ir kitus strateginius pramonės sektorius, tokius kaip automobilių ir geležinkelio pramonė.

„IndustriLAB“ poveikis juntamas ir už Pikardijos regiono ribų – ypač kaimyninėje Šiaurė-Pa de Kalė, kur geležinkelių ir automobilių sektoriai ypač daug žadantys.

2009 m. inicijuotas ir pagal 2007–2013 m. ERPF programą bendrai finansuojamas „IndustriLAB“ projektas visiškai atitinka strategiją „Europa 2020“. Tai puikus regiono aukšto lygio technologinės kompetencijos pavyzdys.

Nuo 2010 m. Pikardijos regiono ir Europos fondų paramą gavo 25 bendri inovacijų projektai. Juose dalyvauja įmonės, mokslinių tyrimų laboratorijos ir regioniniai techniniai centrai. Tai stiprina regioninės pramonės konkurencingumą ir Pikardijos universiteto mokslinių tyrimų įtaką.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
www.industrilab.fr

Bendra vertė:
432 000 000 EUR
ES indėlis:
208 000 000 EUR

▶ LENKIJA IR LIETUVA

▶ ENERGIJOS TILTAS PRISIDEDA PRIE BALTIJOS ENERGETINIO SAUGUMO

Tiesiamos naujos elektros linijos ir kuriamos siuntimo ir priėmimo stotys, sujungiančios Lenkijos ir Lietuvos tinklus. Ši investicija padės stiprinti abiejų šalių energetinę nepriklausomybę ir Baltijos regiono energetinį saugumą.

Šio projekto metu PSE S.A, valstybinis Lenkijos perdavimo sistemos operatorius, investuoja į 11 linijų ir stočių. Bendrą finansavimą teikia ERPF (pagal infrastruktūros ir aplinkos veiksnių programą, kuriai vadovauja Lenkijos infrastruktūros ir plėtros ministerija). Rūpinamasi ir energijos šaltinių įvairinimu.

Sukūrus jungtį su Lietuvos perdavimo sistema, projektas taip pat sustiprins Šiaurės Rytų Lenkijos elektros tinklą ir gerins vartotojams tiekiamos elektros kokybę ir patikimumą.

Abi šalys siekia sumažinti energetinės priklausomybės lygį įvairindamos maršrutus, šaltinius ir energijos tiekėjus bei mažindamos regionų izoliaciją nuo likusios ES. 2008 m. buvo įkurta bendra Lenkijos ir Lietuvos kompanija „LitPol Link Ltd.“. Ji skirta sustiprinti pirminį projekto etapą ir koordinuoti projektą abiejose šalyse. Europos Komisija pripažino šio projekto strateginę svarbą ir skyrė jam 208 mln. eurų (868 mln. Lenkijos zlotų). Bendros projekto išlaidos siekia 432 mln. eurų (1 800 mln. Lenkijos zlotų). TEN-E fondas papildomai skyrė 1,9 mln. eurų galimybių studijoms atlikti.

Lenkijoje pirmieji statybų darbai prasidėjo 2012 m. Investicijos į liniją ir stotis turėtų būti baigtos iki 2015 m. pabaigos. Ši jungtis Lenkijai leis išplėtoti tarpusavio jungtis su kaimyninėmis šalimis, o Lietuva, kaip ir kitos Baltijos šalys, per kompensacines stotis galės prisijungti prie Europos energijos sistemos (žemyninio Europos tinklo).

Pirmoji jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos („LitPol Link“) – tai ypač svarbus žingsnis kuriant bendrajai Europos energijos rinkai svarbų vadinamąjį Baltijos žiedą, per Lenkiją prie Europos elektros tinklo jungiantį Lietuvos, Latvijos ir Estijos rinkas. Jis taip pat padidins grynąjį pralaidumą Baltijos šalyse.

Energijos tinklų Baltijos regione kūrimas taip pat prisideda prie transeuropinių energijos tinklų plėtros. Šios investicijos yra Europos Komisijos Baltijos energijos rinkos jungčių plano dalis. Pagrindinis 2009 m. liepą priimto plano tikslas – nutraukti Baltijos šalių izoliaciją nuo Europos energijos rinkos.

2015 m. balandžio 20 d. pasirašytas susitarimo memorandumas, susijęs su „LitPol Link“ bendrais energijos pardavimo principais, buvo dar vienas žingsnis Lietuvos ir Lenkijos energijos pardavimo link.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
www.pse.pl

▶ JUNG TINĖ KARALYSTĖ

▶ SPARČIOJO PLAČIAJUOSČIO RYŠIO DIEGIMAS VELSE

Velso namų ūkiai ir įmonės dabar patenka į sparčiojo šviesolaidinio plačiajuosčio ryšio aprėptį ir yra skaitmeninės revoliucijos priešaky.

Daugiau kaip 437 000 patalpų gavo prieigą prie sparčiojo plačiajuosčio ryšio. To pasiekti leido „Superfast Cymru“ programa: suderinus su komercine aprėptimi, prieigą gavo daugiau kaip milijonas patalpų. „Superfast Cymru“ partnerystę finansuoja Velso valdžia, JK vyriausybė, JK telekomunikacijų operatorius BT („British Telecommunications plc“) ir ES. Jos tikslas – visam Velsui suteikti prieigą prie sparčiojo plačiajuosčio ryšio. Projekto apimtys milžiniškos. BT inžinieriai turi sumontuoti daugiau kaip 17 500 km optinių skaidulinių kabelių ir maždaug 3 000 žaliųjų dėžių pakelėse. Tai daryti dažnai tenka sudėtingomis sąlygomis.

Prieiga prie spartaus ir saugaus ryšio vertinama kaip gyvybiškai svarbi šalies ekonominiam klestėjimui ateityje. Prieš įdiegiant šią skaitmeninę infrastruktūrą visuose Velse kampečiuose, vietos įmonės susidurdavo su didelėmis problemomis, bandydamos konkuruoti su įmonėmis kitose JK dalyse. Dabar prieigą prie sparčiojo interneto turi apie 130 000 įmonių Kardiife, 90 000 Svansėjoje, po 50 000 Niuporte ir Wrexhame. Aprėptis Velse šiandien lenkia padėtį tokiose ES šalyse kaip Prancūzija, Ispanija ir Italija bei prilygsta situacijai Vokietijoje. „Spartusis šviesolaidinis plačiajuosčio ryšys teikia naudos namų ūkiams ir įmonėms. Jis užtikrins, kad Velsas būtų tarp pirmaujančių skaitmeninės revoliucijos srityje“, – sakė Velso ministras pirmininkas **Carwyn Jones**. „Tai puikus pavyzdys, kokios sėkmės galima pasiekti, kai drauge dirba privatusis ir viešasis sektoriai. Kartu jie gali kurti projektus, keičiančius namų ūkius ir įmones visame Velse.“

Vykdamas šį projektą, per pastaruosius dvejus metus BT sukūrė 250 inžinerijos srities darbo vietų visu etatu. Įmonė priėmė daugiau kaip 110 praktikantų ir daugybę kompiuterių mokslų studijų absolventų iš įvairių Vello vietų.

„Tai nuostabus pasiekimas, rodantis, kad „Superfast Cymru“ poveikis neapsiriboja komercine sėkme“, – pridūrė Carwyn Jones. „Superfast Cymru“ yra ambicinga ir sudėtinga programa, bendruomenėms visame Velse suteikianti prieigą prie sparčiojo šviesolaidinio plačiajuosčio ryšio, kuris anksčiau nebuvo prieinamas.“

David Hughes, Europos Komisijos biuro Velse vadovas, pako mentavo: „Superfast Cymru“ yra puikus pavyzdys, kaip Europos regioniniai fondai gali padėti Europai atsigauti ir tiesiogiai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo. Greita ir patikima prieiga prie interneto yra gyvybiškai svarbi skatinant regioninės ekonomikos plėtrą.“

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
www.superfast-cymru.com

Bendra vertė:
210 910 000 EUR
ES indėlis:
100 000 000 EUR

DARBOTVARKĖ 2015 M.**RUGSĖJO 15–16 D.**

_Liuksemburgas (LU)

25 Europos teritorinio bendradarbiavimo metai**SPALIO 12–15 D.**

_Briuselis (BE)

OPEN DAYS: Tryliktoji Europos miestų ir regionų savaitė**SPALIO 13 D.**

_Briuselis (BE)

„RegioStars“ ceremonija**SPALIO 29–30 D.**

_Ulmas, Badenas-Viurtemnbergas (Vokietija)

4-asis kasmetinis ES Dunojaus regiono strategijos forumas

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galite rasti „Inforegio“ svetainės darbotvarkės skyriuje:

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/newsroom/events/

LIKITE PRISIJUNGE

 http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/

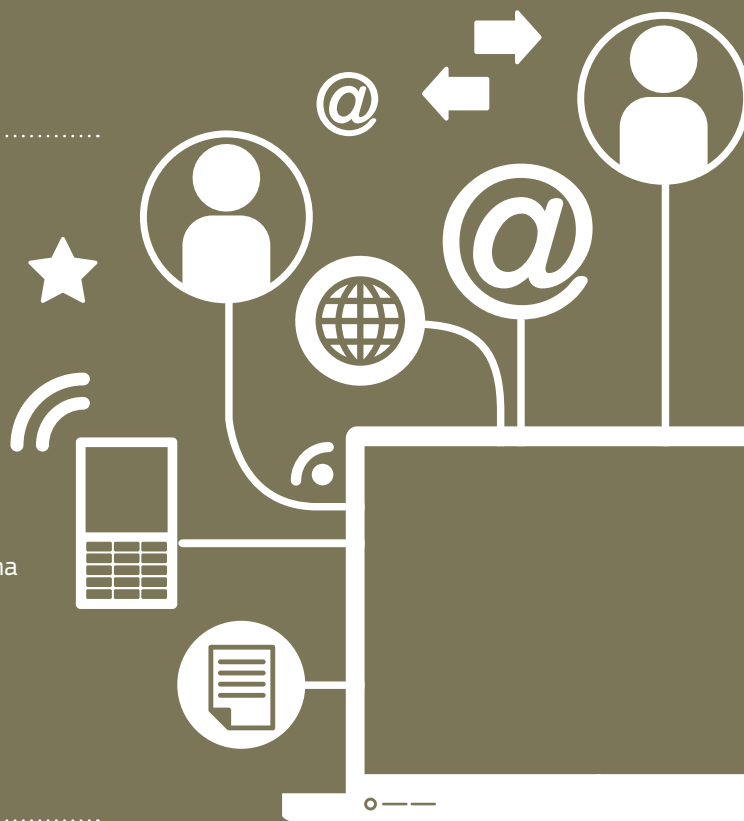
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Regioninės ir miestų politikos GD bendradarbiavimo platforma

 www.flickr.com/euregional

 Registruokitės ir gaukite REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Leidinių biuras

Europos Komisija, Regioninės ir miestų politikos generalinis
Direktoratas Ryšių – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Briuselis
E. paštas: regio-panorama@ec.europa.eu
Tinklaviatė: http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/

